

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petivrsti (72 mm):
za enkrat 13 h.
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Kulturni boj.

Nečuvane so krivice, ki jih Francija prizadeva katoliški Cerkvi in vernikom. Vesti, ki prihajajo zadnji čas iz Francoske, so take, da bi jih komaj verjel. In vendar je tako!

Francoska ločitvena postava proglašala za vrhovno načelo v odnosih države do Cerkve svobodo vesti. To je bistvena in temeljna zahteva vsake svobodomiselnosti države: spoštovati in braniti svobodo vsakega poljubnega naziranja. Ne vere pospeševati, pa je tudi ne pobijati! To izrečno določa tudi francoski zakon glede na državno šolstvo.

In v resnici? V moderni Franciji moraš po sili biti brezverec, če ne te disciplinirajo, zapro, preganjajo, zasmejujejo. V nasprotju s postavo so učne knjige za ljudske šole ne samo verstvu sovražne, ampak celo nramno ostudne. Starši morajo vključ postavno utemeljeni in zjamčeni nevtalnosti šole mirno gledati in dopuščati, da se njihova deca v šoli otruje. Starši so sklenili obrambene lige in tožili učitelje, ki so, nasprotno duhu in besedilu postave, otroke razkristjanjevali, in sodišča so večkrat dala staršem prav. Zato je pa zdaj zbornični odsek v Parizu sklenil da starši učiteljev ne smejo tožiti, ker za šolski pouk ni odgovoren tisti, ki ga deli neposredno, marveč tisti, v čigar imenu se deli: država oziroma prefekt v okraju! Tega torej lahko tožiš! Pa kdo si bo upal prefekta tožiti? V tem je perfidnost postave. Določa se pa še kaznen do dveh let za vsakogar ki bi branil otrokom rabiti od države potrjene šolske knjige, jih kritikoval ali otrokom vcepljal do njih nasprotstvo!

Kakšno Jakobinstvo! Dvomimo, da bi bili Mauri za časa Isabelle Katoliške na Španskem uživali pod nadzorstvom inkvizicije menj pravic, kakor jih danes katoličani v vzor-državi moderne prosvetljenosti! In judom v nekdanji papeževi državi se je tisočkrat boljše godilo kakor katoliškim Francozom na lastni zemlji!

22. t. m. poročajo listi iz Pariza: Župan v Saulieu (Cote - d'Or) je duhovnikom prepovedal opravljati pogrebe v bogoslužni obleki. Prefekt je to naredbo odobril in več duhovnikov dal na zapisnik,

dasi so ti že v prvem slučaju vložili priziv na državni svet in ta zadeve še ni odločil. Škof dijonski, Davolle, je bil prisiljen odrediti, da odslej v Saulieu duhovniki pri pogrebi ne stopijo več iz cerkve in se torej trupla od cerkve dalje brez duhovnika nesejo k večnemu počitku. Deputacija prebivalcev je šla k županu, da odredbo prekliche. Župan pa to stori le, ako duhovniki spremljajo mrliča v popolnoma zaprtem vozu.

Rabinci in pastori smejo spremljati svoje vernike k grobu — umazanih bebastim boncom v Anamu in Končinini francoska vlada ne prepoveduje budistovske mrlične pokopavati, le katoliškemu duhovniku je to odslej zabranjeno. Le v cerkvi sme med štirimi stenami opravljati bogoslužje, in še ta cerkev ni njegova ampak državna last, ki jo lahko republika izpremeni v kinematografsko gledišče, kadar hoče. Torej za to, da nekemu zakonitnemu liberalnemu županu v Saulieu ni treba gledati duhovnika v roketu, biletu in s svečo, so se morali poroditi Montesquieu, Voltaire, Rousseau, Taine in drugi ženiji, ki so svet osrečili s svobodno mislijo! Res, vzvišena in epohalna svobodna misel, ki si toliko prizadeva in toliko potov napravi, da zabrani ubogemu duhovniku, živemu od miloščine, spremljati v duhovski obleki in s tiho molitvijo mrliča! Ni bilo vredno truda. Mi smo mislili, da bo ta svobodna misel kaj več narediti v stanu. Utrdila bo v ljudeh zavest, da treba spoštovati svobodo vsakogar, uvedla bo enakost in bratstvo, ustvarila novo moralno, opirajočo se na kulturni napredek in samozavestnost človekovo, porodila nadljudi itd. — in glej — koliko je napravila — peha se in policijsko reglementira par revnih kaplanov ter se ubija še z mrliča — Nadmodrost, modernizem, supermorale zastopajo vaški župani-krčmarji . . . Zaratustra in Gotama-Buddha, vzor-misleca za Svobodno Misel (Libre Pensée — Freier Gedanke — Free Thought — Volná Myšlenka) sta se reinkarnirala v županu iz Saulieuja, trgu, nekoliko večjem kakor Višnjagora . . .

Da se taka nasilstva, nevredna naše dobe, ne bodo obdržala, je čisto gotovo. Opozoriti je treba zdaj le na to, kako daleč pride ako se res verjame in zaupa slepivi svobodomiselnosti. Svobodomiselnost ni nič drugega kakor brezbožnost, svobodna vest pomeni nasilje, svobodno pre-

pričanje protiversko prepričanje, protiklerikalizem pomeni protikršćanstvo. Zato ni prav nič verjeti slovenskim liberalnim listom, ki zadnji čas zopet slepijo ljudstvo, da niso proti veri. Če bi liberalci proti veri ne bili, bi sploh obstojati ne mogli. Njih gospodarski program je sama barbarija, kulturnega nič nimajo, ker so v tem oziru od nekdanj nazadnjaški in ozkogledi, njih narodno radikalstvo je golo kričanje. Glede verstva pa imajo program, edino na tem se obdrže. Svobodna šola, razporka, ločitev Cerkve od države, oziroma iztrebitev krščanstva po francoskem vzorcu še danes stojijo na njihovem programu — odpovedali se mu niso! Zraven pa so še tako nesramni, da zatajujejo svoja načela nazunaj, trdeč, da so krščanski, kakor je bilo brati v zadnjem »Našem Listu«! Ali vas ni prav nič sram? Krščanstvo imenujete vi vaše nekršćanstvo! Ravnajte se po Francozih, ti so saj nekoliko doslednejši! Vzemite si za zgled župana in žandarje v Saulieu v Cote d'Or — ti so vam po duhu sorodni, po mislih na isti višini, po omejenosti enakovrstni.

Mednarodni zapletljaj.

Gordijski voz balbanskega vprašanja je še vedno zamešan. Poleg optimizma, da se avstrijsko - srbski spor končno vendarle mirnim potom reši, se vedno iznova oglašajo črnogledi. Po našem mnenju je precej nemoznega razburjenja zadnjih dni pripisati špekulacijam umazanih borzižancev, ki imajo v dobi velikih krbi, ki pretresajo vso Evropo, bogato žetev. Kurzi padajo, judi pokupijo vrednostne papirje po nizki ceni, jutri pa judom pokorni tisk dovoli, da temne politične oblake prodre žarek solca, kurzi rastejo in jud je pridobil v eni noči stotisoče in več. Ta nepoštena igra se lahko ponavlja ad infinitum. Že zato bi bilo želeli, da se položaj čim prej pojasni in borzižancem ustavi »gšeft«.

Neugodno vpliva vest, da se nadvojvoda Franc nenadoma povrne iz St. Moritza v Solnograd, kjer ostane nekaj dni. Tako poročajo graški listi.

V istih listih čitamo na veliko začudenje, brzojavko iz Ljubljane, da čuvata od 23. t. m. veliki viadukt južne železnice pri Borovnici dva voja tukajšnjega domobranskega pešpolka, in sicer iz strahu

pred srbskimi ogleduhi, ki se klatijo po Kranjskem in so jih videli pri borovniškem mostu.

Ko smo prečitali to senzacionalno vest, smo se takoj obrnili brzojavno do svojega zaupnika v Borovnici in prejeli decidirani odgovor, da je vest graških listov popolnoma izmišljena. Tam ne vedo nič o vojaški straži, še manj pa o srbskih »špijonih«. Mogoče, da je nastala govoricca vsled tega, ker ima danes vsa ljubljanska garnizija vaje v ljubljanski okolici. — S takimi izmišljotinami delajo nemški listi javno mnenje!

V ospredju situacije pa stoji danes vprašanje

o intervenciji signatarnih velesil v Belgradu.

V tem oziru poročajo iz Berolina, da se je posvetovanje francoskega, angleškega in italijanskega veleposlanika z nemško vlado o skupnem koraku velesil v Belgradu včeraj nadaljevalo. Tudi naš veleposlanik pl. Szögyeny je konferiral z nemškim državnim tajnikom von Schoenom. Včeraj še posvetovanje ni imelo vidnega uspeha. Nekaj pa velja že to, da so se velesile vzdramile iz svoje letargije in da vsaj hočejo posredovati. Položaj nam pojasnjujejo sledeče slike iz raznih interesiranih držav:

FRANCIJA.

»Radical« piše: Srbi morajo vedeti, da Evropa ne bo dopustila, da bi zaradi njih vzplamtel vojna. Naj se možem v Belgradu dopove, da se ne smejo zanašati na nobeno podporo. Igra bi bila prenevarna. »Eclair« pravi: Avstro-Ogrska je podala že toliko dokazov, da želi mir, da se ni treba bati, da bi zdaj hotela vprašanje s Srbijo sama rešiti. Vendar je stanje tako napeto, da je Evropa prisiljena dopovedati Srbom, naj so pametni. Še ostreje piše »Republique Française«, ki pravi: Ako je še kaj Evrope, potem mora uporabiti vsa prisilna sredstva, da besneže v Belgradu in na Cetinju ukroti. Neki balkanski narodi že predolgo zlorabljaajo potrpežljivost Evrope. Nevarne, čudnolike zmede morejo priti h kraju.

»Matin« piše, da je francoska vlada sklenila odgovoriti na nemško noto, da je pripravljena posredovati v Belgradu, toda le, če se Rusija pridruži koraku ostalih velesil. S tem bi pa Evropa prevzela tudi dolžnost, da Srbom zagotovi vsaj gospodarskih odškodnin. Če bi Evropa na to

LISTEK.

Pisna s Kitajkega.

(O. Veselko Kovač).

XXXIV.

Kakor izgnanec je zapustil 5. prosinca t. l. ob petih popoldne cesarsko mesto Peking mož, ki si je iztekel v zadnjih desetih letih za Kitajsko toliko zaslug, kakor noben drug kitajski državnik) ne. S posebnim vlakom se je namreč odnehal v svojo ožjo domačijo veliki tajnik in minister vnanjih zadev Juenškeke, da v zatišju svojega rojstvenega krova premišljuje o minljivosti posvetne slave in nevhvalečnosti tega sveta.

Juenškeke — to ime je pač znano vsakemu, ki ga je zadnjih šest, sedem let vsaj nekoliko zanimala politika izven domačega plota. Saj dnevno časopisje ni skoro nikoli razpravljalo o Kitajski, da ne bi imenovalo objednem tudi tega razboritega državnika. Gotovo se zadnjih osem let ni imenovalo v javnosti ime nobenega Kitajca pogostejše kakor Juenškekejevo. Danes pa je ta mož brez vsake službe in zapuščen malodane od vseh svojih prijateljev. Kako je vse to prišlo?

Juenškeke je lansko leto obhajal pet-

desetletnico svojega rojstva. Že 17-leten mladenci se je posvetil vojaški službi. Kot major pomagal je leta 1885. v Koreji dušiti ustajo. Ko je bila ustaja potlačena, bil je imenovan generalnim konzulom v Šeulu, glavnem mestu Koreje. Tekom devetih let ondotnega diplomatskega poslovanja je imel prilike dovolj razvijati svojo diplomatsko zmožnost in razvijal jo je tako izbornu, da si je pridobil popolno zaupanje vplivnih vojev vlade. Leta 1894. so dobili starokopitni Kitajci pošteno lekciijo od napredne Japonske. Ogromna kitajska vojska je bila namreč docela poražena od do takrat prezirane Japonske. V Pekingu so razvideli, da po starem tiru ne pridejo niti za korak več naprej. Brez moderne vojske je Kitajska izročena vnanjim sovražnikom na milost in nemilost. Začeli so torej z reorganizacijo vojaštva: ta prevažni posel je bil poverjen razboritemu in z modernim duhom prepojenemu Juenškekeju. Vlada je imela v tej odredbi izvanredno srečo; kajti novi organizator je v par letih dosegel prelepe vspehe. S tem je rasla njegova veljava pri vladi in začetkom leta 1900 je postal podkralj v Santungu. A organizacije vojaštva ni zanemarjal noben trenutek. Boksarjem, ki so si zlasti Santung izbrali za svoje uničujoče delovanje, je dal tako pošteno po butici, da so jo kmalu pobrisali čez mejo. Ko se je potem zvezna vojska vna-

njih oblasti polastila cesarskega mesta in hotela nadaljevati svojo zmagovito pot, je bil zlasti Juenškeke, ki se je začel pogajati z zastopniki tujih držav. Ker je imel lepo število izvežbane vojske, mogel je govoriti odločno besedo in biti porok za prepotrebni notranji mir in red ter varnost tujcev. Od tega časa je bil nadarjen mož skoro neprestano v ospredju kitajskih državnikov; večkrat najvplivnejši med njimi, zlasti, ker je bil genralisimus vsega reorganiziranega vojaštva. Iz Santunga je prišel v Če-li, najvažnejšo pokrajino kitajskega cesarstva. Tu je bil namreč v neprestani dotiki s prestolom. A ker ga je ta vedno bolj potreboval, ga je čez par let poklical celo v Peking. — Juenškeke je postal veliki tajnik, minister vnanjih zadev. Modern kakor je bil, je delal na vse pretege, da dobi Kitajska kakor mogoče kmalu ustavo. Premagati je znal pri tem neštevilno zaprek. Njegovo intenzivno delovanje na polju napredka in reform, njegov vpliv in veljava, ki jo je užival zlasti pri zastopnikih tujih držav, so začeli mnogim tolmачiti v tem smislu, da mož hlepi po cesarskem prestolu: Ob ugodnem trenutku da namreč misli strmoglaviti mandžursko dinastijo in se oklicati za kitajskega cesarja. Je-li imel res te visokoleteče namene, je danes težko reči, kajti nenadna smrt cesarice - vdove in mladega cesarja je storila konec njegovega javnega živ-

ljenja. Smrt cesarice - vdove je zadala smrtni udarec tudi njegovemu političnemu vplivu.

Ta udarec je pa zakrivil on sam. S čemur se je povspel do najvišjega klina na državni lestvi, to ga je od tam tudi strmoglavilo.

Mladi cesar Kuang-hsi je bil namreč jako prijazen napredku. Njegova želja je bila osrečiti svoje ljudstvo s prekristnimi reformirani kar v par letih. Ker je bil Juenškeke istotako par letnega duha, mu je cesar svoje namere tudi popolnoma zaupal. A bila je na dvoru močna opozicija reakcionarcev, katerim na čelu je stala cesarica-vdova. To je bilo treba spraviti z dvora. Cesar je s svojimi privrženci osnoval proti cesarici-vdovi in njeni stranki tajno zaroto. V njej je bil tudi Juenškeke. A ta je v zadnjem trenutku cesarici vse izdal. Nastala je prekucija v cesarski palači leta 1898., katere posledice je najbolj občutil mladi cesar sam. Moral se je odpovedati dejanski vladi in jo izročiti cesarici-vdovi. Z naprej je bil jetnik v svoji lastni palači. Služil je le še v štafažo ob raznih slovesnih prilikah in avdiijacijah, a prvo mesto je zavzemala vedno le stara cesarica-vdova. Govorilo se je celo, da so cesarja umetno zastrupili, da ostane brez potomstva in hira počasi. — Izdajstvo je cesarica-vdova Juenškekeju carsko poplačala.

svojo dolžnost pozabila, bi jo morala Rusija nanjo spomniti. Evropa ima ključ do miru v rokah. Ako je Rusija istega mnenja kakor Nemčija, se bo dalo nevarnost lahko odstraniti.

Oficijozna »Kölnische Zeitung« opozarja na poročilo v »Vossische Zeitung«, da je francoski veleposlanik na Dunaju Crozier srbskemu poslaniku Simiću nujno svetoval, naj se Srbija odpove vsaki teritorialni zahtevi, ter pravi, da je to poročilo važno.

»Temps«, čegar zveze z vladnimi krogi so znane, piše, da je edina pot do rešitve skupna intervencija v Belgradu, kjer da so se že začeli zavedati, kako resen je položaj. Naj vzbuja Srbija še toliko simpatij, tu imamo slučaj, ko je treba hladne krvi. Srbija vojne ni vredna! Nobena vlada neče vojne. Bil bi zločin, če bi jo kdo razveljal. Izbirati je med razširjenjem srbskih mej in med evropskim požarom. Mi smo izbrali!

RUSIJA.

Iz avtoritativnega vira poročajo, da je ruska vlada še v zadnjih dneh zopet posvarila Srbijo pred nepremišljenim korakom, ki bi spravil mir v nevarnost. Rusija neče vojne in bi Srbije, ako bi postala agresivna, ne podpirala.

»Zeit« poroča iz okolice ruskega veleposlanika v Berlinu, da v ruskih oficijskih krogih ne verjamejo, da bi prišlo do vojne. Ruska vlada Srbov ni vzpodbujala k vojni. Srbi mislijo, da iz Avstrije tim več iztisnejo, čim bolj kriče in ropotajo. Ruska vlada bi sicer želela, da postaneta Bosna in Hercegovina avtonomni, a je uvidela, da je ta želja neizpolnjiva. Če se posreči intervencija veseli, na čelu jim Nemčija, v Belgradu, se pokaže, da srbska bojažljivost na Ruskem nima opore; le panslavisti kalibra Spiridovičevega hujskajo v boj. Spiridovič pa je docela manjvredna osebnost, poleg tega pa še Srb. »Tagespost« pa poroča iz Berlina, da je Rusija odklonila nemški predlog.

ITALIJA.

Razširjena je bila vest, da hoče Italija krepko podpirati srbske zahteve. To vest zdaj dementirajo, češ, da italijanska diplomacija nikdar ni podžigala srbskih upov, ampak vedno jasno izražala, da so srbske nade neizpolnjive.

NEMČIJA.

Iz Berlina javljajo iz diplomatskih krogov, da Nemčija in Francija pod nobenim pogojem ne dopustita, da bi prišlo do vojne. S tega stališča je treba presojati položaj.

TURČIJA.

Veliki vezir je raznim diplomatom izrazil svoje prepričanje, da bo mogoče mir ohraniti. Sploh turški vodilni krogi srbske bojažljivosti ne smatrajo za resno; zdi se jim inscenirana, da bi velesile, ki žele mir, Srbom pomagale dobiti kompenzacij.

»Stambul« piše, da Avstro-Ogrska ne misli na aneksijo Srbije. Če bi se ji pa vojna usilila, bi to obžalovala in morala nemirnega soseda kaznovati. Srbija lahko doseže potom pogajanj z monarhijo to, česar po nesrečni vojni nikdar ne dobi. Vpijete o vojni ostane manifestacija.

Enunciacijo »Samouprave« turški krogi obsojajo ter naglašajo, da je Srbija dobila od novembra do februarja po poti čez Solun 90 brzostrelnih topov s strelivom vred, razun tega pa velike množine smodnika in drugih raznesil, šotorov, sani-

tetnih in drugih vojnih materialij, kar je pač priča o izrednih vojnih pripravah.

SRBIJA.

Vladna »Samouprava« je s svojim, v našem listu priobčenim komuniquejem zadovoljna, češ, da je z njim pred zapadom razkrinkala laži avstro-ogrškega tiska. Novo koalicijsko ministrstvo da je prvi odgovor Srbije na avstroogrski napad.

Ministrski predsednik Novaković je na vprašanje, ali bi se Srbija zadovoljila s čisto gospodarskimi koncesijami, odgovoril, da je za Srbijo neposredna zveza z morjem, po lastnem ozemlju, življenjsko vprašanje. V tem oziru da Srbija ne more popustiti.

V vladnih krogih trdijo, da odpošlje srbska vlada veselilam, ki so podpisale berlinsko pogodbo, te dni spomenico, ki zahteva odstop bosansko-hercegovskega ozemlja v svrhu zveze z morjem. Vlada poda v skupščini izjavo o položaju ter pričakuje, da skupščina odobri kredit 33 mil. 500.000 din. za oborožbo.

Kraljević Juri

še ne da mira. Zda je naznanil prostovoljcem, da hoče — ne kot častnik regularne vojske — marveč na čelu čete prostovoljcev iti v boj. To svojo namero da izvrši, kljub oviram od strani očeta kralja. »Legija smrti« je njegov vzor! Pokazal je poveljniku prostovoljcev, polkovniku Miškoviću tudi brzojavko znanega »generala« Spiridoviča, ki mu naznanja odhod 300 ruskih častnikov...

Srbski agent-provokaterji v Pragi?

Praga, 25. febr. Klofač je v »Češkem Slovu« priobčil članek, v katerem opozarja, da so v Prago in na Dunaj prišli od vlade najeti Srbi iz Dalmacije, Bosne in celo iz Srbije, da provocirajo izgrede proti zunanemu ministrstvu, deželnemu predsedništvu in policijskemu ravnateljstvu ter tako vladi preskrbe priliko, da razglasi zopet obsedno stanje. Klofač poziva policijo, naj nemudoma nastopi in prepreči delovanje dotičnih naročenih individuov.

POLJSKE KUHINJE ZA AVSTRO-OGROSKO ARMADO.

Dunajska »Zeit« poroča, da je vprašanje poljskih kuhinj za armado definitivno rešeno. Poskusi, ki so se vršili 14 dni, so prav dobro uspeli. S 1. marcem se prične z izdelovanjem 5000 poljskih kuhinj, ki bodo stale okrog 20 milijonov kron.

PRAVDA MED PRAŠKO OBČINO IN ERARJEM RADI MOTENJA POSESTI.

Praga, 25. februarja. Včeraj se je tu vršila obravnava v tožbi mestne občine praške proti erarju radi motenja posesti. Mestna občina zahteva, da se iz njene hiše — bivše palače Sylva Tarouca — izseli tamkaj se nahajajoča policijska stražnica. Svojo zahtevo utemeljuje s tem, da je bilo ob času prikopanih izgrediv v stražnici vedno toliko policijskega moštva, da je bil promet za druge hišne stranke onemogočen, zlasti ker so se veža in hodniki nedostojno uporabljali. Obravnava je bila preložena v svrhu zaslišanja nadaljnjih prič.

Dnevne novice.

+ Seja izvrševalnega odbora »S. L. S.« je jutri v petek ob peti uri popoldne.

+ Vrhniški liberalci popolnoma pogoreli. Upravno sodišče je pritožbi gosp. Fran Tršarja ml. in tovarišev proti razsodilu deželne vlade ljubljanske, ki je liberalcem nepostavno priznalo 6 odbornikov v I. razredu občinskega zastopa — ugodilo. Zaslomba liberalcev bode od sedaj naprej v občinskem zastopu obstala le še iz par nevpilnih virilistov. Liberalnemu generalu, veleučnemu gosp. notarju Komotarju, častitamo, da je s svojimi rekurzi privedel svojo tukajšnjo liberalno stranko končno do popolnega propada. Čujemo, da si bodo sedaj tukajšnji liberalci izbrali drugega generala in g. notarju podelili za njegove dosedanje velikanske uspehe častno mesto pri lovskem društvu, ker zna zelo dobro zajce streljati.

+ Vojske s Srbijo bodo krivi klerikalci, ako verjamemo Kristanovemu uvodniku v »Praporju« od 24. t. m. Klerikalci hočejo namreč vojsko, da »pride take Avstrija popolnoma Rimljanstvu v roke«. Sam papež bo jahal avstrijski armadi na čelu v Belgrad in kardinalski kolegij bo sestavil v Avstriji ministrstvo. Tako si mali Moric v »Praporju« predstavlja vojsko in kar tiči za njo. Ali ni urednikov »Praporja« prav nič sram, da tudi že vojsko gledajo v klerikalni luči? Morebiti tudi v Rusiji, kjer tako želé vojske z Avstrijo, dela to reč sveti sinod? To je pač lepa socialna stranka, ki svojim ubogim bralcem delavcem prezentira mesto izbojčanja delavskih razmer vsako sredo in sobote same rimske klerikalce od katerih pa »Praporjevi« naročniki najbrž ne bodo siti. Ampak da so Aehrenthal in Schönauher pa ostali avstrijski generali sabljoročljivi v službi svete kurije, tega bi si pač nihče ne bil mislil. Če se poslužujemo »Praporjeve« terminologije, svoje občutke pri tem najboljšje izrazimo tako-le: So res prave zizibamble naši kranjski socialni demokratje!

+ Slovencem ki nameravajo v Ameriko! Družba sv. Rafaela v New-Yorku za slovenske izseljence v Ameriki javlja: Zadnje čase se je število slovenskih izseljencev v Ameriko silno pomnožilo. Samo v mesecu januarju jih je prišlo nad 1000. Toda tu so še splošno jako slabi časi. Vsa poročila iz raznih naselbin pripovedujejo, da se slabo dela in še slabše za služi. Veliko tisoč jih je tudi brez dela. Zatorej »Družba sv. Rafaela za slov. izseljence v Ameriki« resno svari vse rojake v domovini, naj ne verjamejo lažnjivim poročilom »o boljših časih v Ameriki«. Koliko jih je, ki bi raje danes šli domov, kakor jutri, samo da bi imeli s čim! Zatorej, počakaj doma in ne sili sam v lastno nesrečo! Ako se bodo pa časi v resnici izboljšali da se bo odprlo delo in dober za sluzek, bo pa »Družba sv. Rafaela« prva, ki bo to vest sporočila v domovino za one, ki hočejo na vsak način v Ameriko. — V New-Yorku, 7. svečana 1909. Za »Družbo sv. Rafaela« O. Kazimir Zakrajšek, 135 E. 2. Street. — Prosimo vse slovenske liste, naj blagovolijo to svarilo ponatisniti.

+ Iz justične službe. Okrajni sodnik in predstojnik sodišča g. Fran Regally je iz Črnomlja prestavljen v Radoljico, sodnik dr. Ivan Modic iz Vrhlike v Ljubljano, sodnik Ernst Stöckl iz Črnomlja v Kočevje, sodnik dr. Vladimir Foerster za okr. sodnika in predstojnika sodišča v Črnomlju, avskultant v Ljubljani, dr. Pavel Skaberne za sodnika na Vrhniko, avskultant Peter Keržič

v Novem Mestu za sodnika v Črnomelj, avskultant France Pečnik v Ljubljani za sodnika v okrožju graškega nadso dišča.

+ Umlrovljen je na lastno prošnjo velezaslužni profesor na tukajšnjem semenišču preč. g. msgr. Anton Zupančič.

+ Policijska vestnost. — Kje so glasovnice? V javni seji trgovske in obrtne zbornice je župan Hribar pripoznal, da je neki policaj pobral pri mesarjih glasovnice za trgovsko in obrtno zbornico in sicer nepodpisane. Ob enem je pa trdil Hribar, da se od strani narodno-napredne stranke niso godile pri volitvi v trgovsko in obrtno zbornico nobene nepravilnosti. Kdo torej je podpisal ziroma falsificiral dotične glasovnice? Mesarji-volivci glasovnic sploh videli niso, policaj glasovnic tudi ni nazaj prinesel, da bi jih bili volivci podpisali. Iz tega sledi, da se je ravno od gospodov narodno-napredne stranke v omenjenem slučaju grešilo. Na trditev Kregarjevo, da v celi Rovški fari niso volivci videli glasovnic pa nismo slišali nobenega odgovora. Prav je imel Kregar, ko je trdil, da gospodje, ko nekorektnosti pri volitvah očitajo pristašem S. L. S. se mu zde, kakor tisti, ki ga zasledujejo pa upije: »Primate ga, primite ga!« Kakor se vidi, bodo o volitvah v trgovsko in obrtno zbornico prišle na dan še razne zanimive stvari.

+ Predavanje v Šmarci. V nedeljo, dne 28. svečana popoldne ob pol štirih bo mlekarški konzulent, gosp. Jak. Legvart, predaval v društvenem domu v Šmarci o k mlekarstvu spadajočih predmetih in o zadružni prodaji jajc. Ob tej priliki bo tudi občni zbor »Mlekarске zadruge« in »Kmetijskega društva«. Vsi člani se vljudno vabijo, da se polnoštevilno udeležijo tega predavanja kakor tudi občnih zborov.

+ Liberalna naprednost. Protialkoholno gibanje je tako naraslo in našlo toliko odneva, da ga ni resnično naprednega človeka, naj bo tega ali onega naziranja, ki bi ga vsaj resno ne vpošteval. Le slovenski liberalci so še toliko zaostali, da na sirov način smešijo delo, ki je ljudstvu bolj kot le katero v prid. Tako se slavna »Soča« 20. t. m. norčuje iz dr. Breclja, ki je v Preserjah na Goriškem predaval o alkoholizmu: »Sklical je v zanesljivem kraju na samih Preserjah svoje bolne ljubljence skupaj. Zatakral si je izbral njih želodce, katere jim je razkazoval v njih največje začudenje in strah. Videlo se je na želodcih velike bule, mehurje in izrastke, da je bilo kar groza. Ljudi je kar obšla zona, ko so videli kaj imajo v sebi! In vse se je prašalo, od kod pa ta nesreča, ta zgubani želodec!? Gospod medikus so rekli: To je od vina! Pokazal jim je potem, ker on ne pokusi vina, svoj želodec. In glej, njegov je bil lep, gladek in čvrst, kakor mlado ostrizeno jagnje. Sledil je sedaj nauk: Proč z vinom; vino je vražja pijača! Marsikdo nesrečnih poslušalcev ni še nikoli kaj takega slišal, strme držal odprta usta in se v svojem srcu boril s težkimi mislimi. Toda vsak je raje molčal, nego pa da bi kaj neumnega zbleknil; kajti z dohtarji ni dobro črešenj zobati. Nekdo se je bil sicer že odkašljaj in je nameraval se spodobno izjaviti, da sovraštvo do vina je učil Mohamed, in da kdor njegove nauke zastopa, ni pravi učenec Kristov, ki je vino vse drugače čislal. Ali ta govornik ni začel govoriti. Videl je namreč, da imajo gospod medikus na vratu obešeno svetogorsko medaljco, pa da jim iz desnega žepa visi in nizko dol ob stegnu opleta

Ostal je njen ljubljencev skoro do zadnjega diha. A nekdo drugi je od tistega časa mislil na maščevanje. Bil je to cesarjev brat, sedanji princeregent, čigar triletni sin je 2. grudna*) lanskega leta zasedel kitajski prestol. »Princ Cuin, brat rajnega cesarja, je bil z dušo in telesom udan svojemu cesarskemu bratu; tragična usoda leta 1898. pa ga je še bolj priklenila na nesrečnega brata. Rajni ljudomili cesar ni občeval z nikomur toliko in tako prijateljsko kakor s princem Cuinom. In sedaj je ta prišel do vrhovne oblasti. Osvete ni odlašal predolgo. Dne 2. prosinca t. l. je izročil Juenškeju »višnjevo polo«, v kateri velikemu tajniku naznanja, da je iz službe odpuščen. Princeregent se je baje izrazil, da je to najmilejša kazen, ki je mogla zadeti Juenškeja. Mož da ima pa

*) Čudno naključje, da je triletni kitajski cesar zasedel prestol ravno isti dan, kakor avstrijski cesar pred šestdesetimi leti. Kitajci so praznovni skozi in skozi; posebno jim je mnogo na tem, da naidejo za svoja važna opravila srečen dan. Ker so Avstrijci obhajali celo leto šestdesetletnico svojega vladarja, so postali tudi Kitajci pozorni na to slovesnost. Gotovo so si mislili, da mora biti 2. gruden posebno srečen dan, ker sicer bi avstrijski cesar ne doživel 60-letnice svojega vladanja. Zato so izbrali tudi oni ta dan svojemu mladoletnemu cesarju...

mno go na svoji kosmati vesti. Najprej je cesarja izdal, potem — tako domnevajo skoro vsi tukajšnji listi — ga dal umetno zastrupiti, navsezadnje pa je — v bojazni pred njegovim maščevanjem — še pospešil njegovo smrt. Danes se namreč trdi kot gotovo dejstvo to-le: Ko je splavalo po vodi zadnje upanje, da cesarica-vdova še ozdravi, je cesar nenkrat nevarno zbolel in par ur nato je bil — mrtev. Tu je imel bržkone Juenške svoje umazane roke vmes. Če je vse to res, mož kljub svojim velikim zaslugam, ki si jih je pridobil za državo, ni vreden nobenega sočutja. Zaslužil je svoj padec.

Juenške res ni žel sočutja ob svojem slovesu iz Pekinga. Kajti samo četvorica prijateljev ga je spremlja na kolodvor. Vsi drugi so ga zatajili. Podkralj v Tiendzinu, ki se ima le njemu zahvaliti za to visoko službo in čast, ga par dni prej ni pustil čez prag svoje hiše. Izgovarjal se je s hudo boleznijo. Zatajil je svojega, prej mogočnega zaščitnika v strahu pred princeregentom. Pač značaj ničvrednih kreatur! Ko je vlak zažvižgal in se začel pomikati s kolodvora, vzdihnil je eden Juenškejevih prijateljev: »Pogreb«!

Pač, pravi pravcati pogreb je tako tiho slovo za moža, ki je še pred kratkim bil med navplivnejšimi v državi. Da je to žalostno slovo za Juenškeja pogreb, je on sam še bolj čutil, kakor drugi. Saj je ostavljaj cesarsko mesto brez časti in brez

vsakega priznanja, on, ki je neštevilnim dvomljivim eksistencam pripomogel do visokih časti in lepih služb. Listina-odhodnica niti z najmanjšo besedico ne omenja njegovih zaslug. Kot vzrok vpokojenja je navedena bolezen v nogi, ki jo je Juenške prejel po svoji stari kitajski navadi večkrat hlinil, če mu ni bilo kaj prav, in je cesarici-vdovi grozil z odpovedjo službe.

Izprva se je mislilo, da povzroči Juenškejev padec resne notranje nemire. A to se do sedaj še ni zgodilo in tudi ni opaziti, da se zgodi v doglednem času. Za Juenškeja se bo težko kdo potegnil. Saj v svojem despotizmu ni bil priljubljen niti pri ljudstvu, niti pri velikem delu uradništva. Literatje, ki imajo še danes na Kitajskem prvo besedo, so črtili Juenškeja kot zarobljenca in ignoranta, ker ni akademsko izobražen, ampak je le vojaško sukno zamenil z uradniško. Za dejansko nadarjenost in praktične uspehe se te kitajske literarne grče ne brigajo mnogo. Časopisje ga je res hvalilo in kovalo v zvezde, a to ni bilo osebno prepričanje urednikov, ampak večji del vpliv Juenškejevega cvenka. Znal je namreč vpoštevati velik pomen javnega mnenja. Tipičen je molk kitajskega časopisja v teh, za Juenškeja tako usodepolnih dneh. Niti eden se ni potegnil zanj, le peščica mu je posvetila za odhod par gorkih besed. To gre vsekako — vsaj nekoliko — na račun publicistiki neprijaznega tiskovnega za-

kona, ki ga je vlada lanske leto izdala... Amerika in Angleška sta izpregovorili na pekinškem dvoru nekaj v prilog Juenškeja, a brez uspeha. Tudi Nemčija se je hotela nekaj vtikati v kitajske notranje razmere, a je to baje opustila. Le Rusija pa Japonska sta koj od početka odrekli vsako sodelovanje pri tem neplodnem diplomatskem poslu. To je bilo vsekako najpametnejše.

Ne more se reči, da je Juenškeju odklekalo za vselej. Čez par let, pri drugačnih razmerah, utegne splavati ta politični utopljenec zopet na površje. A dokler ostane princ Cuin varih kitajskega prestola, Juenške ne pride v njegovo bližino...

Na cesarskem dvoru danes še ni vse tako, kakor bi moralo biti. Čujejo se različne vznemirljive novice. Triletni cesarček ima baje koze, njegov dveletni brat pa je baje zadnje dni umrl. Mi sicer želimo cesarju Hsien-thung — tako se namreč imenuje triletni kitajski cesar — da bi istotako, kakor avstrijski cesar, nekoč praznoval šestdesetletnico svojega vladarstva, a imamo objednem povoda dovolj za resno bojazen, da »nebeški sin« niti petindvajsetletnice ne bode praznoval — kljub 2. grudnu.

*) Tako se imenuje kitajski cesar.

Zopetno državnozbornsko zasedanje.

Sodba Bienenrthu prijaznih krogov.

O zopetnem sklicanju državnega zbora izvajajo Bienenrthu prijazni krogi nekako tako-le:

Državni zbor zadobi zopet priliko, da sredi marca pokaže, ako je še zmožen, da živi. Radovedno povprašujejo, če bodo tihi češki radikalci zdaj, ko je minil predpust. Naglašajo, kar je splošno znano, da bo zahtevala vlada od zbornice vojaške novince, potrdilo aneksije in pa podržavljenje železnic. Nadalje zvone, da bo vlada vse, ki bodo poizkušali z obstrukcijo preprečiti ustavno rešitev predlog, smatrala za državne sovražnike in v najhujšem slučaju mobilizirala tudi volivce proti njim. Na to napovedujejo, da vlada takoj odgodi državnozbornsko zasedanje, če se obstruirajo predloge, ker ne dopušča zunanjih položaj, da bi se vršil v zbornici čarovniški ples. Nato pa svare češke radikalce, naj opuste obstrukcijo, češ, da podržavljenje železnic itak največ koristi Češki. Upajo, da bodo sodne preiskave proti češkim radikalcem tudi vplivale. Pečajo se pa tudi z »Slovansko jednoto« in z izjavo dr. Šusteršiča, ki upa, da ne bo obstrukcije. Naznanjajo, da ako izostane obstrukcija, bo trajalo zasedanje dalje. Naglašajo pa, da želi Bienenrthova vlada osobito pa Weiskirchner, da se ohrani parlamentarizem. Vlada se trudi, da dobi delavno večino. Odkrito pa priznavajo, da dozdaj zvezane vladne stranke, kršč. socialci in nemške nacionalne stranke še ne tvorijo večine. Pogajajo se za vstop v večino s Poljaki in upajo, da se pogajanja srečno končajo. V nekaterih slučajih tudi upajo na socialnodemokratsko pomoč. Naznanja se tudi, da skliče vlada državni zbor že začetkom drugega tedna v marcu.

Nemški blok se ne ustanovi.

Izvršilni odbor nemških svobodomiselnih strank se je 24. t. m. bavil s položajem. Več nemških prvakov je želelo, naj vlada ne dela le zgolj za rešitev državnih potrebščin, marveč tudi za rešitev jezikovnega vprašanja. Več alpskih poslancev je odločno nasprotovalo za formalen skupen nastop s krščanskimi socialci in proti izrazu nemški blok, ki bi obsegal nemške svobodomiselce in krščanske socialce. Izdali so komuniké, ki se zavzema za zbornično delozmožnost in ki naglašajo, da se ne ustanovi nemški blok. V vseh narodnih vprašanjih pa nastopata tudi v bodoče skupini nemških svobodomiselcev in krščanskih socialcev skupno.

Košarice Bienenrthovi vladi.

Voditelji strank, ki žele, da deluje državni zbor, so imeli včeraj sejo, o kateri so podali komuniké, ki izvajajo med drugim:

Posvetovanje je bilo neobvezno. Udeležili so se ga dr. Sylvester, dr. Adler, Geissmann, Morsey, dr. Glabinski, dr. Chiari, dr. Gross in Pacher. Udeleženci so izjavili, da se ne morejo vezati, dokler se ne snide državni zbor. Takoj, ko se prične državnozbornsko zasedanje, morajo zborovati strankini načelniki. Pogajanja niso rodila uspeha, ki so ga pričakovali sklicatelji. Glabinski je izjavil za Poljake, da so samoobsebi umevno Poljaki pripravljene nastopiti, da zbornica deluje, a za svojo glavno nalogo smatrajo, da posredujejo med slovanskimi in nemškimi strankami. V koalicijski stranki, ki hočejo zbornično delozmožnost, pa Poljaki ne vstopijo, ker bi to pomenjalo, da nastopajo proti Čehom. Še ostrejšje je pa nastopil dr. Adler, ki je izjavil, da najbolj želi ohranitev zbornice, a da ne bo vlekel voza sedanje vlade. Razločuje med akcijo za delozmožnost državnega zbora in med akcijo, da se reši vlada.

»Slovanska jednota«.

»Korespondenca Centrum« izvaja o položaju: Prihodnji teden se snide izvršilni odbor »Slovanske jednote«, da razpravlja o taktičnih predlogih, ki se predložijo parlamentarni komisiji. Ob tej priliki se pokaže, če je »Slovanska jednota« sploh sposobna, da živi in izvrši svojo misijo. Parlamentarna komisija določi, ali se zavzame obstrukcijsko ali pa opozicijsko stališče. Pretežna večina »Slovanske jednote« se zavzema, da ostane parlament, a za nastop proti Bienenrthu, ki naj se odstrani po opoziciji. Za obstrukcijo se zavzemajo češki radikalci, agrarci in moravska ljudska stranka. Počakati se mora, če se udajo češki agrarci večini. O radikalcih se sodi, da bodo opustili obstrukcijo zato, da se lahko v državnem zboru uspešno branijo proti zasledovanjem v Pragi. Odločitev pade v seji parlamentarne komisije »Slovanske jednote«.

Sklicanje državnega zbora.

Včerajšnji ministrski svet je sklenil, da se skliče državni zbor 11. marca, opusti se pa delegacijsko zasedanje.

Nemški radikalci proti krščanskim socialcem.

Nemški radikalci so pričeli v svojih časopisih hudo gonjo proti krščanskim socialcem in se norčujejo iz nemških svobodomiselnih strank, ki korakajo skupno s krščanskimi socialci.

Volitev državnozbornskega predsednika.

Govori se, da zahteva »Slovanska jednota« kot najmočnejša državnozbornska skupina predsednika državnemu zboru iz svoje srede. Nemci naglašajo, da pripada predsedniško mesto nemškemu bloku in najmočnejši stranki v njem, krščanskim socialcem. Ker je šel nemški blok v franže, je dejansko zdaj najmočnejša stranka v državnem zboru »Slovanska jednota«.

Kmetijsko šolstvo na Kranjskem.

O tej važni stvari, ki se je sprožila tudi že v deželnem zboru, se mnogo razmišlja. Pripravljeni smo v tem oziru približevati mnenja in nasvete. Strokovnjak v kmetijskem šolstvu nam piše:

Kmetijsko šolstvo potrebuje tudi pri nas času primerne reorganizacije. Naši kmetijski mladini je treba več pouka in prikladnejšega pouka. Naše ljudske šole bi lahko marsikaj storile za napredek našega kmetijstva, zlasti v nekaterih posameznih panogah. Preveč pa tudi ne smemo zahtevati in pričakovati od ljudske šole. Za stanovsko izobrazbo ostanejo slej ko prej važne kmetijske šole, ki pa morajo biti potrebam ljudstva primerno urejene. V Švici imamo danes 22 kmetijskih šol, dasi je dežela komaj štirikrat tako velika kakor je naša. Pri nas imamo eno samo šolo in še ta je ustanovljena za interese vinskih krajev. Na potrebe drugih krajev se je premalo gledalo, kmetijsko šolstvo pa sploh premalo uvaževalo in podpiralo. Gorenjci zahtevajo že več let kmetijsko šolo. Tudi Notranjci bi jo radi dobili. Nekaj se bo moralo zgoditi. S samimi tečaji ne pridemo do cilja. In tu nastane važno vprašanje, kako pomagati deželi do kmetijskošolskega pouka, ki se bo bolje oziral na potrebe našega kmeta kakor dosedaj.

Sedanja kmetijska šola na Grmu.

Ta šola je urejena po izgledu dvoletnih kmetijskih šol, kakor jih imajo po drugih deželah. Po tej svoji osnovi je namenjena za sinove iz boljših kmečkih hiš. Stroški šolanja znašajo za plačujočega učenca po 500 K na leto, v dveh letih 1000 K. Neugodno je pri sedanjih uredbi tudi to, da se mora vsak učiti vinarstva, naj je iz vinskega kraja ali ne. Vse to so važni vzroki, da šola nima toliko učencev, kakor bi bilo želeli. V šolo prihajajo tudi sinovi iz majhnih kmetij in revnih hiš. Ti se po končani šoli obračajo najraje po drugih službah in zato se šoli rado predbaciva, da vzgaja dacarje in financarje. Godi se to sicer tudi pri drugih takih šolah ali navsezadnje vpliva tako zapuščenje kmetskega stanu vendar le neugodno na obisk šole.

Po svojem programu je šola na Grmu teoretično-praktična. Ona popolnuje ljudsko šolsko izobrazbo in pripravlja učence tudi s prirodoslovnimi predmeti za boljše umevanje kmetijske stroke. Šoli se zaradi tega rado očita, da je preveč teoretična. V tem pogledu se je v zadnjem času marsikaj obrnilo. Zlasti se učenci veliko bolj vadijo za praktično gospodarstvo. Učiteljstvo stori, kar je mogoče, da se učenci pripravljajo za svoj poklic in postanejo delavni in dobri kmetovalci. Šola ima tudi lepe vspehe s svojim gospodarstvom. Smelo trdimo, da nimamo v Avstriji pri tako obsežnem gospodarstvu nobene šole, ki bi se lahko ponašala s tako malimi stroški in finančno tako ugodnimi uspehi. Gospodarstvo grmske šole je aktivno in tudi stroški šole so ceneji kakor pri drugih takih zavodih. Zdi se nam potrebno, da to tudi s številkami podpremo. Z grmsko šolo se dajo po programu in po obsegu gospodarstva najlažje primerjati štajerske kmetijske šole v Mariboru in v Grotenhofu. Sedaj pa pogledajmo, koliko stanejo ti zavodi. Za mariborsko šolo znaša letna potrebščina okoli 80.000 K, pokritje 35.000 K, tako da je primanjkljaja 45.000 K na leto. Na šoli Grotenhofu je pri ravno toliko potrebščini pokritja 45.000 K, tako da je primanjkljaja 35.000 K na leto. Pri šoli na Grmu je bilo pa v zadnjih letih potrebščine komaj 35.000 K, pokritja pa 28.000 K, tako da je bilo primanjkljaja le 7000 K. Šola na Grmu, ki ima ravno tako veliko gospodarstvo in blizu tak program, ima manjši skupne letne potrebščine, kakor imajo štajerske šole pri-

manjkljaja. Te številke govore dosti jasno, kako malo stane našo deželo šola na Grmu v primeri z drugimi takimi šolami.

Učiteljstvo se vestno prizadeva biti kos svoji nalogi. Šolska kmetija je lepo urejena in za potrebe kmetijstva prav ugoden objekt za praktične demonstracije. Ob primerni preosnovi zavoda, zlasti če se bo malo bolj oziralo na potrebe malega kmeta iz naših živinorejskih in poljedelskih krajev, se bo povzdignil tudi obisk šole in s tem vred ves zavod, ki bo v tem slučaju v resnici lahko veliko bolj ustrezal potrebam naših kranjskih gospodarjev.

Kmetijska šola na Gorenjskem.

Nujna je danes želja, da bi dobila tudi gorenjska stran svojo kmetijsko šolo, ki bi se ozirala na specialne potrebe gorenjskega kmeta. V tej šoli bi se zaradi tega počevalo pred vsem v živinoreji in mlekarstvu, v travništvu in planinarstvu itd. Taka šola bi gotovo mnogo pripomogla k nadaljnjemu razvoju gorenjskega kmetijstva, ali ta trenutek nastane vendar le važno vprašanje, ali bi se tako šola že sedaj ustanovila ali bi bilo pa počakati, da se pokaže zlasti ozir boljšega obiska vspeh izvršene reorganizacije pri kmetijskih šoli na Grmu.

Po našem mnenju kaže na vsak način počakati, da se najprej kmetijska šola na Grmu preuredi, ker smo prepričani, da se ob primerni uredbi izboljšajo razmere na Grmu tudi za obisk gorenjskih mladeničev. Na grmski šoli se je izšolalo že več gorenjskih sinov, ki delujejo na domači kmetiji s prav lepim vspehom. Ako se bo šola znanprej še bolj ozirala na potrebe gorenjskih gospodarjev, bo lahko imela še ugodnejše vspehe. Nam se zdi, da je bolje in ceneje imeti en sam kmetijski zavod, ki je dobro urejen in opravljen z vsem potrebnim, zlasti tudi z zadostnim številom učnih moči, kakor pa več kmetijskih zavodov, ki so pomanjkljivo urejeni. In slednjič? Umna živinorejca in umno obdelovanje travnikov zahteva ravno tako delo na Dolenjskem kakor na Gorenjskem, ali da se še drugače izrazimo, kdor razume in uvidi potrebo skrbnega obdelovanja pri naših travnikih, bo hitro razumel to potrebo tudi pri gorenjskih rovtih in planinah.

Preuredba kmetijske šole na Grmu.

Kmetijska šola se mora pri nas — dokler imamo eno samo šolo — ozirati na potrebe malih in boljših posestnikov in mora ustrezati potrebam vinorodnih in drugih krajev. Le ob taki uredbi sme računati na dober obisk. Šola mora biti že po svoji osnovi lažje pristopna.

Ako hočemo šoli na Grmu do tega pripomoči, moramo sedanji njen program izpremeniti in popolniti. Na vsak način kaže vpeljati zimske tečaje, ki se najbolj priporočajo za potrebe malega posestnika. Če hočemo skrbeti za stanovsko izobrazbo malega posestnika, je v naših razmerah najbolj prikladno mesto — zimska šola. V njej se lahko vzgajajo mladeniči iz nevinorodnih in vinorodnih krajev. S tako uredbo se bo kmetsko ljudstvo hitro sprijaznilo in bo veliko raje pošiljalo svoje sinove na Grm. Šola bo cenejša, in kar je pri današnjih poselskih in delavskih razmerah glavna stvar, šola se vrši po zimi, ko je največ časa in edini čas za daljši pouk na kmetih. Povsod in še posebej tam, kjer prevladuje malo posestvo, se sponašajo zimske šole in je res zadnji čas, da jo dobimo tudi na Kranjskem, če hočemo kaj več storiti za stanovsko izobrazbo kmetskih mladeničev.

Z zimsko šolo naj se združi sedanja letna šola, da se bo ustreglo tudi potrebam boljših posestnikov in še posebej onim, ki so iz vinorodnih krajev in ki želijo svoje sinove tudi praktično izvežbati v vinogradništvu in sadijereji. Kajti za take mladeniče je potreba, da se šolajo čez poletje in da se vadijo v vseh potrebnih delih, ki jih imamo v poletnem času po naših vinogradih, trtnicah, drevnicah itd. S tako združeno šolo, kakor jih imamo tudi že po drugih deželah, bi se največ doseglo in najlažje ustreglo različnim potrebam naših gospodarjev. Delokrog šole bi se s to uredbo izdatno povečal in povzdignil.

Vprašanje je le, ali naj se priklapi zimski tečaj sedanji dvoletni šoli ali naj se pa doba pouka sploh skrajša in naj se poleg enoletnega tečaja ustanovi enoletna zimska šola. Več o tem izpogovorimo v prihodnjem članku.

SOMIŠLJENIKI! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžgalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem!« Kupujte te naše vžgalice!

* Naše posojilnice, hranilnice in gospodarske organizacije opozarjamo na I. Podlesnikovo »Knjigovodstvo« II. del, ki nam predstavlja specialno delo in se mora kot tako ocenjevati. Kot podrobno delo se peča temeljito najprej z bistvom kredita denarnih zavodov, drug, potem raiffeizenskih hranilnic in posojilnic. Za tem sledi razlaga uprave hranilnice in posojilnice po Raiffeizenovem zistemu in so ti razlagi priklapljeni predmetni vzorci. Temu sledeči tretji oddelek prinaša v kratkem osnovne pojme eno- in dvostavnega knjigovodstva kakor tudi teoretično razlago dvostavnega knjigovodstva, kakor se rabi v hranilnici in posojilnici raiffeiznovki. Četrti oddelek prinaša praktične primere poslovanja prej omenjenih zavodov. Peti oddelek govori o velepomembnem predmetu: konverzija vknjiženih dolgov. Ze ta sam odstavek daje knjigi zelo veliko vrednost. Šesti in zadnji oddelek te obširne knjige se peča z blagovnim prometom raiffeiznovk. Kakor iz predstojega razvidno, se knjiga peča temeljito z poslovanjem raiffeiznovk in bo jako dobro služila kot priročna knjiga vsakomur, ki ali vodi posle kake že obstoječe raiffeiznovke, ali jo želi ustanoviti ali pa se sploh zanima za to važno panogo združnega gospodarstva. Pisatelj si je prizadeval dati javnosti lahko umljivo knjigo, katera bi naj dobro došla tudi preprostim, a vztrajnim samoukom. To njegovo željo izraža preprosti in jasni slog, kakor tudi obširno razlaganje vsakega pojma. Knjiga temelji na praktičnem življenju, primeri in vzorci so posneti iz prakse, kakor jih je uvedla delavna Zadržna zveza, in zategadelj daje knjiga le praktične, v življenju preizkušene nasvete, primere in vzorce. Res se knjiga peča v prvi vrsti z poslovanjem in knjigovodstvom raiffeiznovk, ali ravno zategadelj je knjiga velike vrednosti, ker bo pospeševala razširjenje in učila poslovanje raiffeiznovk hranilnic in posojilnic, katerih namen je povzdigniti gospodarsko blagostanje kmetskega ljudstva. Ta knjiga bo pa tudi vodila k varčnosti, k skupnemu in zadržnemu delu, saj dokazuje, da ima naš trud in delo dovoljen uspeh in obilen sad le, ako varčujemo z pridobljenim, delamo urejeno in složno in podpiramo drug drugega. Vsak, kateri želi, da bi se naše slovensko ljudstvo gospodarsko ojačilo in napredovalo, mora povspeševati razširjenje in vdomačenje koristnega dela: Podlesnik, knjigovodstvo, II. del. — Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Franc Zelenik.

* Za ljudsko izobrazbo! Kakor smo obljubili, bo oddajala »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani zgodovinsko povest »Pasjeglavci« do konca meseca marca po zelo nizki ceni 1 K; uspeh je pokazal, da smo s tem zelo ustregli našemu ljudstvu, ki rado bere dobro leposlovno čtivo in ne mara umazanosti izvestne kolportaže. Že nekaj dni po izdaji »Pasjeglavcev« smo opazili, da se je ljudstvo našemu vabilu z navdušenjem odzvalo; došlo nam je nepričakovano veliko naročil, tako da danes opažamo, da nam bo zaloga »Pasjeglavcev« prav kmalu pošla. Na to nismo bili pripravljene. Naznanjamo, da bomo oddajali do konca marca mesto »Pasjeglavcev« zgodovinsko povest »Zadnja kmečka vojska« po isti ceni, kakor smo naznanili »Pasjeglavce« — 1 K s poštnino in položnico vred, tako da ne narastejo za naročnika nobeni drugi stroški. Seveda na ogled »Zadnje kmečke vojske« ne bomo razpošiljali, temveč jo doposlali samo onemu, ki jo bo naročil. »Zadnja kmečka vojska« je še lepša in mnogo bolj zanimiva nego »Pasjeglavci«, saj je delo slavnega Šenoa, ki je tako mojstrsko opisal boj slovenskega in hrvaškega kmeta za ljudske pravice. Zato naj si jo omisli, komur je mar, da pride med ljudstvo dobro berivo in se izpodrine »šund«! Prav iz tega namena smo nastavili tako nizko ceno! Broširana knjiga velja do konca marca 1 K, vezana 2 K. — »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

* Nalezljive otroške bolezni v sliki in podobi. Nazorno tablo po dr. Tumpovev plakatu za šolo in dom je priredil dr. Demeter pl. Bleiweis. Izvrstno bo služilo to nazorno učilo za šole in za naša društva, kakor tudi za matere, ki jim je poznavanje nastanka, simptomov in pripomočkov proti sovražnikom otrokovega organizma neobhodno potrebno. Tabla ni prevelika, temveč za porabo zelo ročna, besedilo kratko in precizno, slike (osem) dobre in jasne. Na slikah so predložene ošpice (Röteln), škrlatica, davica, norice (Schafblattern) in koze. Besedilo pa razloži še sledeče: dušljivi (oslovski) kašelj, hripa, trebušni legar in vnetje ušesnih slinavk. Izmed pripomočkov zavzemajo pr-

Ustanovljena
leta 1884.

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon
št. 210.

G. AUER-jevih dedičev

Ljubljana, Wolfove ulice šte. 12, Ljubljana

Priporočila slavnemu občinstvu in spošto-
vanim gostilničarjem svoje izborna

marčno pivo v sodcih in steklenicah

vo mesto profilaktična sredstva, osamlje-
nje bolezni, prava hrana in hitra zdravni-
ška pomoč. Tablo prav tople priporočamo
starišem, šolskim vodstvom in sploh vsem
faktorjem v mestu in zlasti na deželi, ki
imajo interes na tem, da se kužne otroške
bolezni omejijo, zabranijo epidemije in
sploh povzdigne ljudsko zdravstvo. Prav
posebno pa opozarjamo krajne šolske sve-
te, naj si omislijo to nazorno prekoristno
tablo, ki je namenjena, da se obesi kot iz-
vrstno nazorno učilo v šoli na steni, pa
tudi v društvenih prostorih. Cena 4 K, po
pošti 4 K 50 h. Naroči se v »Katoliški Bu-
kvarni« v Ljubljani. Nabavijo naj si to na-
stensko učilo tudi naša društva, da se po-
učijo ljudstvo o simptomih otroških bolezni
in si poišče pravočasno pomoč.

* Občinski zakon za Kranjsko, izdal
deželni tajnik Jožef Pfeifer, je izšel rav-
nokat v novem šestem natisu in se dobi v
»Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Cena s
poštino vred 1 K 35 v, vezana
knjiga 1 K 90 v s poštino vred.

* Slovenska znanstvena dogmatika:
Verouk za višje razrede srednjih šol. Dru-
ga knjiga: Resnice katoliške vere. Spisal
dr. Gregorij Pečjak. Rokopis te knjige,
namenjene za 6. gimnazijski razred, leži
že več mesecev pri naučnem ministrstvu,
a potrjenje še vedno ni došlo. Upati je, da
dojde prav kmalu; potem se začne knjiga
precej tiskati, da bo do prihodnjega šol-
skega leta gotova. »Katoliška Bukvarna«
kot založnica bi rada že sedaj določila
število iztisov. Da bo mogla biti cena niz-
ka, moramo računati na to, da knjige ne
bojo kupovali samo učenci, ampak, ker
bo s to knjigo dovršena prva slovenska
znanstvena dogmatika, tudi mnogi ne-
učenci, zlasti duhovniki, pa tudi laiki, ka-
terim je pri srcu prospeh znanstvenega
slovenskega slovstva v vseh strokah. Ver-
ska vprašanja dandanes globoko segajo
tudi v javno življenje, in prepričani smo,
da bi se mnogo nasprotij ublažilo, ako bi
se vsak izobraženec prizadeval, o teh
vprašanjih poučiti se iz zanesljivih virov.
Da bo Pečjakova knjiga tak vir, za to nam
jamči priznana pisateljeva temeljitost. Ker
je Pečjakova knjiga nadaljevanje verona-
uka za višje razrede srednjih šol, katerega
prvo knjigo »Resničnost katoliške vere«
je spisal dr. Iv. Svetina, računamo tako,
da se bo izvzno šole druge knjige prodalo
primeroma toliko, kolikor prve. Te se je
sicer že mnogo, vendar še ne toliko, ka-
kor smo računali. Zato prosimo, da vsi,
kateri še mislijo naročiti prvo knjigo, store
to, še preden določimo število iztisov dru-
ge knjige. Zlasti pričakujemo naročil od
bogoslavcev in duhovnikov ne le ljubljans-
ke, ampak tudi lavantinske, krške, gori-
ške in tržaške škofije. Svetinova knjiga
»Resničnost katoliške vere«, katero je
znanstveno in dnevno časopisje raznih
struj jako laskavo kritikovalo, stane ve-
zana 2 K 80 h, po pošti 3 K. »Katoliška
Bukvarna« v Ljubljani.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani pripo-
roča nove skladbe oziroma skladbe no-
vega natisa:

Foerster, Op. 107, Ave Maria za štiri
enake glase, ali sedem mešanih glasov
(moški kvartet in ženski tercet). Part.
60 h, glasovi po 20 h.

Nežna in nenavadno efektivna skladba
v lahkem slogu.

Foerster, Op. 5, Lamentacije ali ža-
lostne pesmi Jeremija preroka in Oči-
tanja (Kaj sem ti storil?) za mešani
zbor. Cena partituri, iz katere se vsak
glas lahko poje, 70 h.

V tem novem natisu so besede po-
pravljenе in nekateri glasbeni stavki po-
laščani. Malo naših cerkva bo, v katerih
bi se ne popevale v velikem tednu te mile
ganljive melodije.

Foerster, Op. 58, Te Deum lauda-
mus (s priljubljenim napevom »Hvala
Gospodu Bogu«) za mešani zbor ali tudi
za enoglasno petje z orglami. Part. 50 h.

Napev teh Foersterjevih skladb je po-
vsod, kjer bivajo Slovenci, popolnoma
udomačen; da so pa skladbe poleg svoje
priprostosti mojstrsko delo, nam jamči
ime skladatelja-prvaka na polju slovenske
glasbe. Odveč bi bilo torej posebej jih pri-
poročati. Gotovo je pa, da so in ostanejo
vedno narodova last.

Laharnar, Šmarnične pesmi za so-
pran, alt, tenor in bas. Part. 1 K 20 h.
Laharnar, Velikonočne pesmi za
za mešani zbor. Part. 1 K 30 h.

Naši pevovodji radi segajo po La-
harnarjevih kompozicijah, ker jim ne de-
lajo težav, dosežejo pa vedno dovoljen
uspeh.

Ne verujte, da zlo preide samo od
sebe. Če ste bolni, morate takoj iskati po-
moči, kajti zanemarljiva bolezen je tem
hujša. Kašelj, bolečine v prsih, zasliženje,
pomanjkanje teka, hripavost, nočni pot,
slabost, medlost so čisto znaki nevarne
bolezni. Ako se pokažejo taki simptomi,
ne čakajte, ampak naročite si takoj Orke-
nys Lindenhonig-sirup, ki olajša kašelj,
pomirja kri, lahko pretrga sliz, ustavi no-
čni pot, pogloblja tek, poveča telesno težo,
olajša dihanje, odpravi zaspanost in za-
brani razvoj bolezni. Če naročite eno ste-
klenico za poskušnjo za 3 K, eno veliko
steklenico za 5 K, naslovite pismo ali
poštno nakaznico na »Apostel-Apotheke«
v Budimpešti, Josefsring 64, Depot 30.

Ako kašljate,

če ste hripavi, zaslezeni ali nahodni,
ako težko dihanje in se ponoči potite,
kaže to, da ste se

prehladili ali dobili influenco, vendar
utegnejo imeti tudi ti simptomi važen pomen.
Zato je potrebno, da preprečite nadaljne učinke
in v Vašo korist rabite domače zdravilo

Örkeny-jev lipov med (sirup),
katerega hvalijo in priporočajo mnogi zdravniki.
Mnogo zahvalnih pism potrjuje ta izborni
učinek. Vzorčna steklenica Örkeny-jev lipo-
vega medu (sirupa) stane K 3,-, velika
steklenica K 5,-, 3 steklenice poštnine prosto
K 15,- po povzetju ali če se pošlje denar na-
prej.

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:
Lekarna pri
»Apostolu«, Budapešta, Josefsring 64,
Depot 30. 3058

APNO

najbolje kakovosti priporočila Frano
Weinberger, posestnik apnenic v
Zagorju ob Savi 438 6-2

Steckenpferd- lilijno-mlečno-milo.

Najmilejše milo za kožo
kakor proti pegam!
Dobiva se povsod!

Naprava vodnjakov.

Slavnemu p. n. občinstvu se pri-
poročam za napravo betoniranih

VODNJAKOV IN KAPNIC

ter sploh za razna dela pri vodo-
vodih vsake vrste. 510 4-1

Velespoštovanjem

Andrej Frantar

vodnjakarski mojster

Poženk, pošta Cerklje pri Kranju.

Naznanilo prodaje.

Radi nameravane izselitve v Ameriko pro-
dam takoj svoje

posestvo z gostilno

v Žužemberku, h. št. 7 in pripravno
za izvrševanje mesarske obrti, na dobrem
prostoru in v prav dobrem stanu, proti ta-
kojšnemu plačilu ali po dogovoru. Ponudbe
naj se pošiljajo na naslov: Josip Rojc,
posestnik in gostilničar v Žu-
žemberku. 486 (5-1)

Gostilna in trgovina

se odda v najem na Viru
pri Domžalah.

Poizve se istotam v hiši št. 3 ali v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 1 v trgovini z želez-
nino Fr. Stupica. 189

Vinske sode

nekaj skoro novih, dobrih in močnih, od
600 do 1000 litrov prodaja po nizki
ceni. Dobe se tudi sodi od 15 do
20 hektolitrov. 65 12

FRAN CASCIO

Šelenburgove ulice št. 6.

Stenografa

za slovensko in nemško stenografijo
sprejme takoj odvetniška pisarna

dr. V. Krišper in dr. F. Tominšek.

Prednost imajo strojepisci. Ponudbe
ustmeno ali pismeno na pisarno. Plača po
dogovoru. 505 3-1

Lepo posestvo v Ljubljani

obstoječe iz dveh hiš, hleva

in šupe, s sadnim vrtom in nekaj njive za
zelenjad, se prostovoljno
po zelo ugodnimi pogoji. prodaja
Poizve se v upravnistvu. 498 6-2

Starejša

GOSPODIČNA

trgovsko izobražena, večja slovenskega,
nemškega in laškega jezika v govoru in
pisavi, želi vstopiti v kako pisarno kot
korespondentinja ali kontoristinja.
Večja tudi strojepisja in stenografije. Po-
nudbe prosi na upravnistvo Slovenca pod
514 „M. M.“ 3-1

Ilustrovani ceniki zastonj in franko

Ilustrovani ceniki zastonj in franko

Marijin trg šte. 1. Največja zaloga najfinjših barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.
Fine oljate barve za študije, akvarelne trde in
tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve.
Raznobarvna kreda, Zlate in raznobarvne bronze.
Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminij
v listih. Štampiljske barve. Oglike za risanje.
Raznobarvne tinte in tuši. Slikarsko platno in
papir. Paleta, škaltje za študije. Copiči za
umetnike, slikarje in pleskarje. ::

Najnovejši

slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji
ceni, najnovije in moderne suhe, kemične,
prstene in rudninske barve. ::

:: Priznana najboljša in najizdatnejša ::

oljate barve

za pleskarje, stavbne in pohištvene mizarje
in hišne posestnike itd. ::
priporoča ::

Adolf Hauptmann

Prva kranjska tovarna oljnatih barv,
ilrnezev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizarkega

lima po najnižji ceni,

karbolineja samo boljše vrste,

gipsa alabastra in stukturnega za podo-
barje in zidarje. 1

Ustanovljeno 1832.

:: Zahtevajte cenike! ::

Prodaja se

dvonadstropna hiša

na Marije Terezije cesti pod jako

ugodnimi pogoji. Pritlični prostori so jako

ugodni za gostilniško obrt z zračnimi kletmi,

vrtom in salonom. — Več se poizve pri

g. Alojziju Acceto, Trnovski pristan,

št. 14 v Ljubljani. 241 7

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun ter je obrestuje po čistih 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

velik, svital in blagoslovljen paternoster.«
— Boljšega dokaza za svojo nekulturnost in nenaprednost pač ni mogla goriška liberalna stranka doprinesti kakor ga je s tem dopisom.

— **Važna pridobitev ameriških Slovencev.** Iz New Yorka poročajo: Kakor znano, je do sedaj skrbela za vse avstrijske izseljence v New Yorku »Avstrijska izselniška družba«. Izseljence je sprejemala v svoj »Avstrijski izselniški dom« (Austrian Home) na 80. vzh. ulici. Delovanju č. g. Kaz. Zakrajška se je posrečilo, da je misijonarsko mesto tega doma prišlo v slovenske roke, ko je lani marca meseca sam sprejel to mesto. Pri družbi so pa dosedaj vedno skoro izključno gospodovali židje, ker se newyorški katoliki niso veliko zmenili za to smer izvrševanja krščanske ljubezni do bližnjega. Toda hvala Bogu, tudi tu se je letos storil velik korak naprej. Za predsednika družbe je bil izvoljen č. g. Šumak, duhovnik iz Češke. Prav tako je tudi tretji podpredsednik duhovnik Rev. Prout. V izvrševalni odbor je prišel Slovenec g. Jos. Rems, drugi glavni tajnik K. S. K. Jed. Z današnjim dnem moram pa sporočiti še važnejšo pridobitev: podpredsednik »Rafaelove družbe«, g. Avg. Jakopič, je postal oskrbnik in hišni oče »Avstrijskega doma« in njegova gospa soproga je hišna mati. Seveda se je gospod Jakopič odpovedal podpredsedništvu »Rafaelove družbe«.

— **Iz Ambrusa.** Katol. slov. izobraževalno društvo je nastopilo prvič javno dne 21. t. m. Priredilo je v društvenih prostorih veselico. Igral se je komični prizor »Kmet in fotograf«. Igralci so izvršili svoje naloge pohvalno. Dobro jih je izvežbal društveni tajnik. Tudi druge točke so bile brez graje. Priprosta zabava je razveselila navzoče, vsi so bili zadovoljni. Pevski zbor je žel pohvalo za slov. pesmice. Mladenci so pokazali, da so zmogni in navdušeni za napredek v dobrem. Vsaka dobra stvar ima svoje nasprotnike; tudi pri nas se dobijo ljudje, ki se ne morejo sprijazniti z našim društvom. V Ambrusu se snuje Raiffeisenova hranilnica in posojilnica. Prav je tako. Naj bo naša občina samostojna tudi v gospodarskem oziru. Da bo posojilnica uspevala, jamči sloga med vsemi stanovi.

— **Poštna zadeve.** Vasi Bukovica, Jablaniški Lazi, Selšček in pa Cerovec spajajo odslej k c. kr. poštному uradu v Litiji in ne več v poštni okraj Št. Martin pri Litiji.

— **Perutninarstvo vzgajališče.** Preteklo leto je dal g. A. Krapš zgraditi v Spodnji Šiški šest perutninarskih poslopij. Letos se baje prične v njih delovanje.

— **Tovarna pogorela.** Tovarna lesnih izdelkov Michon & Nötsch v Ziljski dolini je včeraj pogorela. Škode je 60.000 kron.

— **Za župana v Opatiji** je zopet izvoljen dr. Stanger.

— **Umrla** je 21. t. m. v Podbrezjah na Gorenjskem mati in stara mati Roza Markelj, rojena Pogačnik, stara 85 let. Bila je dobra poštna žena, krščanska mati in do brotnica revežem. Kdor jo je poznal, jo je spoštoval. Da je bila spoštovana in priljubljena nam je pričal njen pogreb. Naj v miru počiva!

— **Na mestih strašnega potresa.** Te izvrstne podlistke č. g. Jos. Trunka, katere je priobčeval »Slovenec«, ponatiskujejo tudi ameriški slovenski listi. Tudi »Kärntner Tagblatt« priobčuje te podlistke.

— **Nesrečna voznja.** J. Rezetič iz Št. Jerneja in M. Simončič iz Prekope pri Kostanjevici sta se peljala v nedeljo, dne 21. februarja na Rako obiskat svoje znanee. Domov grede so se splašili konji. Rezetič je padel tako nesrečno, da je s preklano glavo obležal na mestu mrtve, Simončič pa je obležala nezavestna, a se ni več zavedla. Ko so jo peljali domov, je umrla.

— **Smrt na plesu** je dohitela na predpustni prireditvi nemškega »Schulvereina« mladega huzarskega poročnika Adalberta barona Lippe. Maskiran je bil kot ogrski čikoš, nakrat pa se je zgrudil. Njegovi tovariši so nekaj časa mislili, da se šali, a prekmalu so spoznali, da je njihovega prijatelja zadela srčna kap. Mrtvega častnika so odnesli, »Šulferajnovci« so pa dalje plesali. Res taktno!

— **Ustrelil se je** v Veiki pri Požegi brezposelni gospodarski uradnik Fran Kazda.

— **Onečaščenje pokopališča.** Neznani storilci so popolnoma razdejali katoliško pokopališče in kapelico v Dubici.

— **Hrvatska ulična imena v Zadru** kolikor jih je še bilo, je dal sedanji italijanski občinski svet odstraniti.

— **170 ostrig pojedel.** Nek znan gošpod je v eni finih reških restavracij za stavo pojedel 170 ostrig, ko je že preje pospravil prav tečno večerjo. Bog blagoslovi!

— **Vodstvo bolnice v Kandiji** se gošpodom deželnim uradnikom najtopleje

zahvaljuje za dar 41 K, katere so naklonili bolnici na korist od vsote za venec za gospoda Lujo pl. Šukljeja ter prosi nadaljnje naklonjenosti. — Vodstvo bolnice v Kandiji.

— **»Srdje«**, edini hrvaški beletristični list v Dalmaciji, prične zopet izhajati v Dubrovniku.

— **»Peresam«**. Pod tem imenom delajo nemški listi reklamo za »najmodernejše in najboljšo perilno sredstvo«. Lepa je ta eksotična beseda, kaj ne! Morda je perzijska? Ne, ne! To je naš domači: pere sam! — Za nekaj pa je slovenščina le še dobra, ka-li?

— **Pasivna volivna pravica oo. frančiškanov v bosanski deželni zbor.** Pisali smo te dni v poročilu o bosanski ustavni enketi, da je sveta stolica prepovedala frančiškanom sprejeti mandate za bosanski deželni zbor. To je res. Ni pa res, kar sedaj pišejo nekateri zagrebški listi, češ, da je to prepoved povzročil nadškof dr. Stadler. Nadškof Stadler se je namreč v sporazumu z o. provincijalom frančiškanov Komadanovičem obrnil v Rim s prošnjo, naj bi se frančiškanom dovolilo sprejeti mandate. Odločba svete stolice pa se glasi: Sv. oče je, ko je dobro preučil to vprašanje, vkljub razlogom, ki jih je Vaša Prezvizišnost navela v prilog (kandidaturam frančiškanov) in vkljub zavzemanju, ki ste ga pokazali v prilog povoljne rešitve, izrečno izjavil . . . Altroche tajno poročilo dr. Stadlerja proti frančiškanom!

— **Zadruga vseh obrtnikov črnomajškega sodnega okraja v Črnomlju** vabi vse svoje člane k rednemu letnemu občnemu zboru, katerega sklicuje po § 18. združnih pravil na dan 1. marca 1909., ob 10. dopoldne v Črnomlju št. 23. I. nadstr.

— **Prepovedani golobi.** V Zagrebu je mestni magistrat prepovedal rejo golobov ter je zapovedal, da se tudi one golobe, ki so brez lastnikov, polovi in uniči in da se jih odda v porabo »Domu za ubožce«.

— **Konkurz** je proglašen nad premoženjem 27. dec. pr. l. umrlih pod naslovom E. Budinek nasl. registrovanim trgovcem Ivanom Primožičem v Kranjski gori.

TUDI RUMUNSKA SE OBOROŽUJE.

Iz Bukarešta javljajo, da je vojno ministrstvo ukazalo mobilizacijo 1. in 2. armadnega zbora. Obmejne straže na sedmograški meji so pomnožene.

Znanost in umetnost.

* **»Zlata Doba«**, 2. šte. ima sledečo vsebino: Po stanovitih in po četah. — K organizaciji protialkoholnega boja. — Goštilna in njen blagoslov. — Nemška žej. — Kaj dela alkohol. — Novejši nemško protialkoholno slovstvo. — Listek: Volja premaga vse. Prepozno! — Razgled po svetu. Na Poljskem. Ironija avstrijske vlade. Protialkoholna razstava v Moskvi. Raznoterosti, med katerimi je povedano tudi, da je nemški cesar Viljem II. abstinent. — Posebne pozornosti vreden je sklep članka »Nemška žej«, iz peresa prelata And. Kallana: Nemcev je do 60 milijonov v Nemčiji, a nas Slovencev je dober milijon. Koliko hujše in koliko poprej zagane nas mrtvo morje, ako s treznim življenjem ne napravimo močnih nasipov in krepkih jezov zoper vse poplavljačo povodenj alkoholizma. Kje ste voditelji naroda, ki ste v vesti dolžni skrbeti za njegovo dobrobit? Kje ste čuvaji sijski, ali ne vidite, ali ne čutite, ali ne skušate koliko neumrjočih duš se pogublja dan za dnevom v tem strupu polnem vrtincu! Slovenska žej. ni ne zaostaja za nemško žejjo in gostilna v slabem pomenu odločuje ob usodi našega naroda, ki ima z alkoholom prepojen vedno manj moštva, vedno manj značajev! Narod naš je zadnji čas glede vprašanja o socialnem zavarovanju pokazal, da nima več smisla za pogoje, kjer se gre za njegov obstanek. Ali ni to dokaz, da se že sprijaznjujemo z mislijo na narodno smrt! Ali ni zadnji čas, da strnemo vsi svoje moči zoper najhujšega, smrtnega sovražnika! Gre se za naroda življenje ali smrt! — **»Zlata Doba«** se naroča: »Ljubljana, Marijanišče« in stane 3 K. Vsak slovenski inteligent, vsak prijatelj ljudstva jo bo naročil.

Ljubljanske novice.

Ij **Ljudsko gledališče.** »Slov. kršč. soc. zveza« je poslala na kranjski deželni odbor naslednjo vlogo: — Visoki deželni odbor vojvodine Kranjske v Ljubljani. — »Slov. kršč. soc. zveza« je pred desetimi leti eno leto vzdrževala v Ljubljani »Delavsko gledališče«, iz katerega so izšli oni mlajši slovenski igralci, katere Slovenci sedaj sploh imamo. Če bi se taka praktična šola za mladi igralški naraščaj mogla vzdržati dalje, bi danes imelo naše gledališče dovolj domačih igralških moči. Letos je »Slov. kršč. soc. zveza« zopet

oživila svojo dramatično šolo, katero obiskuje okoli 40 gojencev in gojenk, ki se bodo prvič pokazali na odru »Rokodelskega doma«. Poučuje v tej dramatični šoli bivši član slovenskega deželnega gledališča g. Urbančič Podgrajski. »Slovenska kršč. soc. zveza« pa želi, da bi se privadili gledališču gojenci dramatične šole tudi na odru dež. gledališča ter bi ob takih prilikah v ljudskih igrah nastopilo tudi nekaj bivših domačih članov in članic slov. gledališča. Z ozirom na to prosi »Slovenska kršč. soc. zveza«, da v korist razvoja domačega naraščaja slavni deželni odbor vojvodine Kranjske ji dovoli po končani sezoni slov. gledališča do prihodnje sezone za nekaj nedeljskih popoldnevov in večerov brezplačno uporabo odra dež. gledališča, da priredi takrat nekaj gledaliških predstav. Pri tej priliki prosi »Slov. kršč. soc. zveza« slavni deželni odbor, da se pri prihodnji oddaji gledaliških večerov za zimsko sezono blagohotno ozira na to, da reflektira »Slov. kršč. soc. zveza« tudi v zimskih večerih najmanj na deset nedeljskih gledaliških večerov. — Deželni odbor kranjski je včeraj to vlogo ugodno rešil. Ako bo reflektirala »Slov. kršč. soc. zveza« na kako nedeljo v prihodnji zimski sezoni ji bo treba napraviti vlogo, katero bo rešil dež. odbor po dogovoru z »Dramatičnim društvom«, izven zimske sezone pa sedaj po končani gledališki sezoni lahko takoj prireja predstave tudi v dež. gledališču. Tako je novi dež. odbor pokazal, da ima smisla za vzgojo domačega igralškega naraščaja.

Ij **Kedaj dobi poslopje nove brambovske vojašnice napis?** Mestna topničarska vojašnica ima na pročelju ob Dunajski cesti slovesno-nemški napis, brambovska, koje gospodar je kranjska dežela, pa nobenega! Novi deželni odbor bo pač tudi tu popravil grehe starega.

Ij **Samoslovenske razglase** je pričel s 1. februarjem izdajati tukajšnji magistrat. Čas je že bil!

Ij **Ze zopet ta nemščina.** Te dni je c. kr. davčni urad za mesto Ljubljana razpošiljal plačilne naloge raznim strankam. Sicer je listina dvojezična, a izpolnilo je pisano v nemškem jeziku, in to za popolnoma slovenske stranke. To nemškutarjenje po naših uradih je naravnost nečuvno in škandalozno. Za slovenske stranke zahtevamo slovenskih pozivov!

Ij **V društvu »Rokodelskih mojstrov«**, ki je imelo svoj mesečni shod v nedeljo, dne 21. t. m. v »Rokodelskem Domu«, je imel skoraj dve uri trajajoče predavanje državni poslanec dr. Ignacij Žitnik o starostnem zavarovanju. Zborovalci so prosili predavatelja, naj svoje poučno predavanje, ki prevažno vprašanje vsestransko pojasnjuje, objavi v časnikih. G. drž. poslanec dr. Žitnik je obljubil ustreči tej želji. Shod je bil dobro obiskan. Med navzočimi smo opazili državnega poslanca dr. J. E. Kreka, svetnika trgovske in obrt. zbornice J. Globelnika, Iv. Kregarja, J. Ložarja in lepo število rokodelskih mojstrov.

Ij **Postni govori.** Še enkrat opozarjamo na govore, ki jih ima danes in vsak četrtek ob 7. uri v stolnici profesor dr. Opeka. Želeti je obilne udeležbe.

Ij **Telovadba starejših gospodov** telovadnega odseka S. K. S. Z. v Ljubljani bo zopet jutri v petek, 26. februarja, ob 8. uri zvečer.

Ij **Imenovanje v deželni službi.** G. Fr. Kristan ni imenovan za deželnega oficijala, ampak za višjega deželnega oficijala.

Ij **Narednik 27. domobranskega pešpolka Zidanšek** je bil pred nekaj dnevi v Gradcu obsojen, pravijo radi »veleizdaje«, v 18mesečno ječo.

Ij **Prememba posesti.** Posestnik in trgovec g. Leopold Simončič je za 14.000 kron kupil hišo barona Gusicha v Gosposki ulici št. 5.

Ij **Mlad samomorilec.** Predvčerajšnjem je od svojega mojstra, krojača Jakoba Slovnikarja v Rebru št. 14 odšel Kocjan Škerl, krojaški vajenec, rojen 1893 v Velikem Ločniku vstojen v Turjak. Ker vajenca ni bilo domov, ga je drugi dan mojster pri policiji odglasil misleč, da je šel domov. Včeraj popoldne so potegnili iz Ljubljane na Selu truplo nekega neznanega mladega fanta in ker je bilo mnenje, da ga je voda prinesla iz mesta, je bila o tem obveščena policija. Ker se je domnevalo, da bi zamogel biti utopljenec identičen s pogrešanim Škerlom, je policija obvestila Slovnikarja, ki je spoznal utopljenca za svojega vajenca. Deček je šel nameroma v vodo, ker se je že prej večkrat izrazil proti mojstru in pomočniku, da bo to izvršil. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Ij **Mlajšim gledališkim obiskovalcem** je prišla v žile neka čudna nedostojna razvada. Kadar mladini kdo izmed gledališkega obojstva ne ugaja, pa začno pretiti z žvižganjem. Tako se je bila tudi predvčerajšnjem razširila vest, da nameravajo isikati gđčo Kavckovo. Ker je pa oblastvo

vse potrebno preskrbeko, ni bilo pri predstavi nobenega motenja. Ker nikakor ne gre, da bi se z neumestnimi demonstracijami kratilo veselje gledališče obiskujočemu občinstvu, opozarjamo mladino najresnejše, da vsako tako nameravano demonstracijo opusti, kajti posledice bi samo njo zadele in bi ne bila samo pri policiji, marveč tudi po šolskih oblastih občutno kaznovana ter tako prišla v nepotrebno nesrečo.

Ij **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Ker je g. Jos. Povh zbolel, se igra danes namesto »Mascotte« narodna igra z godbo in petjem »Legijonarji« in sicer z gosp. Ant. Verovškom v ulogi bojevitega krojača J. Ž. A. Doslej g. Verovšku zaradi poslov v Trstu ni bilo možno gostovati. Ulogo Lavre igra ga. Borštnikova. Sodelujeta operni zbor in orkester.

Ij **Preselitte v Ljubljani.** V zadnjem februarjem selilnem roku se je v Ljubljani preselilo 482 strank, ki so štele nad 1680 oseb. Izselilo oziroma ostavilo je Ljubljano 15 rodbin, odnosno strank, ker so bile prestavljene v druge kraje; priselilo pa se je 18 rodbin oziroma strank povečini uradniških in častniških, katere je poklic privedel v naše mesto. Med priseljeniki je tudi nekaj umirovljencev, ki hočejo med nami preživeti večer svojega življenja. — Stanovanjske razmere so se znatno izboljšale, vendar pa se še vedno občuti pomanjkanje stanovanj za manjše uradniške rodbine z dvema sobama in pritliklinami. Stavbna sezona obeta biti letos še dokaj živahna.

Ij **Stanovanja za tujce v novi »Švicariji«**. Razun restavracijskih prostorov v novem poslopiju bo v njem tudi nekaj stanovanj za tujce. Opravljena bodo s starokranjskim pohištvom, kakor ga vidimo n. pr. v vinski kleti hotela »Union«. Spomladi prično poslopje ometavati.

Ij **Oblastvena odredba.** Magistrat je odredil: V smislu deželnega zakona z dne 17. junija 1870, naroča se posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v okrožju mestne občine ljubljanske, da do 15. aprila letos svoje sadno in olepševalno drevje, potem: grmovje, seči, lesene plotove dajo očistiti goseničnih zaprek, mrčesnih jajc in ličink, gosenična gnezda in jajca pa pokončati (sežgati). Spomladi je pokončati gosenice na drevju, rastlinju in grmovju, — vse to najkasneje do 15. maja t. l. Drevesa in veje, ki so jih gosenice napadle, je posekati in takoj sežgati. Hrošče je z drevja in grmov oretati in pokončati. Na polju se morajo črvi (ogrci) pri oranju in kopanju njiv in zemlje precej za plujom pobirati in pokončati. Kdor bi se obotavljal to izpolniti, bo mestna občina dala to na njegove stroške izvršiti. poleg tega pa se bodo neubogljivi gospodarji kaznovali z globo od 2 do 20 K in če bi se prestopek ponovil, do 40 K. Kdor pa bi globe ne mogel plačati, kaznovan bo z zaporom od 12 ur do 4 dni.

Ij **Semenj.** Dne 24. t. m. je bilo na tedenski sejni prignanih 60 volov, 14 krav, skupaj 74 glav. Kupčija je bila srednja, ker ni nič zunanjih kupcev prišlo.

Ij **Našlo se je** nekaj denarja. Lastnik ga dobi ob 6. ure zvečer naprej na Opekarski cesti št. 36.

Ij **Izlet v Bohinj** priredi prihodnjo nedeljo ljubljanski športni klub.

Ij **Opozorjamo** na današnjo posebno prilogo nove slovenske trgovine s semeni g. Maksa Severja, obenem pa popravljamo včerajšnjo tozadevno vest v toliko, da g. Sever šele otvori novo trgovino.

Ij **V vojaški bolnici** je umrl na kapi Ivan Goričnik, pešec, star 24 let.

Ij **Odbor proforsorskega društva** vabi vse gospe člane in prijatelje društva na sestanek, ki se bode vršil v soboto, dne 27. februarja ob 8. uri zvečer v restavraciji »Narodnega doma«. Ta sestanek je zlasti važen zaradi tega, ker se bode na njem razpravljalo o vseh vprašanjih, ki naj pridejo na razgovor v letošnjem glavnem zborovanju delegatov državne zveze avstrijskih srednješolskih društev.

Ij **Višek nemške zabitosti.** Neki Hans H. . . študira na dunajski univerzi filozofijo in je po svojem očetu, ki je prometni kontrolor severnozpadne železnice na Češkem, pristojen v Ljubljano. Ta človek je pred kratkim službeno pisal nekemu tukajšnjemu uradu ter naredil naslov: **Lai-bach in Kärnten.** Mi bi take napake ne zamerili priprostemu kmečkemu fantu, ki je pohajal v ljudsko šolo, neodpustno pa je kaj takega za človeka, ki ima v maturitetnem spričevalu v geografiji pohvalno! To morajo biti res izborne šole tam med češkimi Nemci. Čujemo, da je vlada temu izvrstnemu geografu in vzor-Nemcu obljubila proforsorsko mesto na tukajšnji nemški gimnaziji precej, ko dokonča svoje študije na univerzi. Heil, nemška učenost, kateri ni para na celem svetu! . . .

Ij **Priporočljiv hlapec** je vsakega leta 1876. na Škaručni rojeni Franc Močnik, ki je dosedaj služil pri najemniku hleva pri

Bavarskem dvoru Jakobu Capodri. Po-
večer je bil, da je krnil živino ter pazil
na razno gospodarjevo blago. Vsled tega
se je pa čutil že pol gospodarja. Kadar je
pošel drobiž, pa je prodal vrečo pšenice.
Včeraj se je pa vjel. Ko je zopet prodal
nekemu posestniku na Martinovi cesti
pšenico in si šel potem namakati grlo, je
prišel policijski stražnik in ga odvedel v
zapor.

Stalerske novice.

š Visoka starost. Na Vranskem je
umrla g. Elizabeta Ocvirk, stara 93 let.

š Prepovedano zaviati meso v časn-
ški papir. Ptujski mestni svet je prepove-
dal na predlog mestnega zdravnika dr.
Metzlerja, zavijati meso, klobase, sir in
druge sveže jestvine v časniški ali drug
papir. Odslej se bo moral rabiti samo bel
papir.

š 70-letnico obhaja danes v Čadramu
konzist. svetnik in župnik č. g. Jurij
Bezensek. Na mnoga še leta!

š Ogenj v mariborski tovarni usnja.
Včeraj je gorelo v tovarni usnja A. Nasko
in sin v Mariboru. Ogenj je napravil ve-
liko škodo na poslopju in blagu. Nasko je
zavarovan.

Zopet potres. V Mali Aziji v Kadil
Hissariju je bilo pri potresu ubitih 37 oseb.
1500 hiš je razrušenih.

Enajst oseb obujenih na smrt. Vojno
sodišče v Varšavi je obsodilo na smrt 11
oseb, ker so pripadale radomski revoluci-
jonarni organizaciji.

Telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 25. febr. Včerašnji ministrski
svet je sklenil, da skliče državni zbor na
dan 10. marca.

NOV POLJSKI MINISTER-ROJAK.

Dunaj, 25. febr. Danes je zborovalo
predsedstvo poljskega kluba in parlamen-
tarna skupina poljskega kluba. Čuje se, da
Abrahamowicz kot poljski minister rojak
vsak čas odstopi in da bo njegov nasled-
nik poljski demokrat poslanec Dulemba.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 25. febr. Danes je ogrski
državni zbor sprejel predlogo o vojaških
novincih tudi po specialni debati.

POLJSKI KNEZ SAPIEHA UTONIL.

Tenerifa, 25. febr. Knez Kazimir Sa-
pieha je na izletu z ladjico po morju
utonil.

NOVE ARETACIJE NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 25. febr. V Petrinji je bil are-
tiran veleizdajec osumljeni kmet Branko
Jaič in odpeljan v Zagreb.

PREDSEDSTVO ČEŠKEGA DEŽELNEGA KULTURNEGA SVETA.

Praga, 25. febr. Podpredsednik če-
škega deželnega kulturnega sveta posla-
nec baron Aehrenthal je odložil svojo čast.
Ker je preje že odstopil predsednik princ
Lobkowitz, bode sedaj imenovan za pred-
sednika poslanec princ Schwarzenberg
(Čeh), za podpredsednika pa Nemec posl.
pl. Kreisl.

ANARHISTA — TATOVA.

Praga, 25. febr. O obeh aretiranih
anarhistih: Vohryzku in Tichovskem so
oblasti dognale, da sta se udeležila velikih
vlomov, in sicer prvi v Curihu, drugi pa v
Nemškem brodu.

RUSI POŠILJAJO ČRNOGORCEM STRELIVA.

Carigrad, 25. febr. »Yeni Gazeta« po-
roča, da pričakujejo v Baru rusko ladjo z
orožjem in strelivom.

RUSIJA NE MOBILIZIRA.

Peterburg, 25. febr. Vesti o mobiliza-
ciji v kijevskem vojnem okraju so docela
izmišljene. Oficijelna Rusija je, kakor do-
slej, za mir.

SRBSKI POSLANIK V PARIZU O POLOŽAJU.

Pariz, 25. febr. V pogovoru z ured-
nikom »Figara« se je ugledni srbski uče-
njak, poslanik dr. Vesnić, izjavil o položaju
takole: Srbska vlada nima bojevitih na-
menov in oboroževanje ni izredno. Nare-
kovala ga je le skrb za varnost. Sicer je
monarhija z aneksijo Bosne in Hercego-
vine prekršila berlinsko pogodbo. Kak-
šno jamstvo potemtakem Srbom še osta-
ne, da jim bo ohranjena narodna neodvis-
nost? Na kocki je pa tudi gospodarska
eksistenca Srbije, ki da jo je Avstroogr-
ska z umetno razlago trgovinskih pogo-
deb in s prevaro spravila v resno nevar-
nost.

SRBIJA SE ZAGOVARJA.

Pariz, 25. febr. Srbski minister zuna-
njih zadev Milovanović je rekel poroč-
valcu »Matina« da Srbija ne napade Av-

strije. Upa tudi, da Avstrija Srbiji ne na-
pove vojske. Srbija je izpolnila vse navede-
te velesil, pokicala je nazaj svoje rezer-
ve, ogibala se je provokacij, ostala je mir-
na, zato bi bila nezaslišana ako bi Av-
strija napovedala Srbiji vojsko, to bi bil
zločin proti vsaki pravici. Milovanović je
dejal: Srbija je vse storila kar so velevla-
sti mogle zahtevati od nje. V Srbiji je po-
polni mir, ni vojne razpoloženja in ne
vojnih odredb. Očitati nam oboroževanje
ni pravično, doslej smo izdali za to samo
16 milijonov. Srbija je pokazala veliko lo-
jalnost in upam, da bo to Evropa upošte-
vala.

LAŠKA KRALJICA ČRNOGORKAM.

Belgrad, 25. febr. Društvo srbskih že-
na je sprejelo od zveze črnogorskih žena
prepis pisma, v katerem laška kraljica
Helena svoji materi črnogorski kneginji
piše, da lahko računa na pomoč in na
osebno varnost sebi in črnogorskim bra-
tom. »V tem trenutku«, pravi laška kralji-
ca, »ko bi morala gledati propast svoje
domovine in svojih bratov, ne bi hotela
več nositi laške kraljevske krone. Upam
pa, da do tega ne pride«.

ČRNOGORSKI KNEZ SRBOM.

Cetinje, 25. febr. Črnogorski knez je
brzojavno pozdravil novo srbsko ministr-
stvo in čestital kralju Petru. V brzojavki
povdarja slogo med Srbijo in Črnogoro, ki
tvori močno skupnost na Balkanu ter bo
ta skupnost domovini vdanih mož rodila
še mnogo velikega.

MIR V BOSNI.

Sarajevo, 25. febr. V Bosni je popolu-
mir. V slučaju resnih spopadov s Srbi, bo
v obmejnih okrajih proglašeno izjemno
stanje.

Izvid, ki ga je podal g. dr. Barbar,
knj. bolg. podpolkovnik v pok.

V Sofiji (Bolgarsko).

Gospodu

J. Serravallo

v Trstu.

V posebno čast mi je, da Vam potr-
dim, da Vaše Serravallovo china-vino z
železom že več let z izbornim uspehom
zapisujem tam, kjer je prepovedano no-
ranje uživanje železa. Serravallovo china-
vino z železom je izboren tonicum in ro-
borans.

Sofija, 14. junija 1907.

M 292 (4)

Dr. Barbar.

Proti malokrvnosti

uporabljajte SCOTTOVO emulzijo, ki po-
množuje kri in tvori hitro močno in zdravo
meso.

Scottova emulzija

učinkuje istotako za staro kakor
mlado. Hitro boljšanje vas bo
iznenadilo in zadovoljilo ter vas
bo en sam poskus prepričal, ka-
kor je že tisoče prepričal v pre-
teku 32 let. 2249 1

Cena originalne steklenice 2 K 50 vin.

Dobi se v vseh lekarnah.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 25. februarja

Pšenica za april	13 43
Pšenica za oktober l. 1909.	11 48
Rž za april l. 1909.	10 59
Oves za april	8 89
Koruzna za maj l. 1909.	7 49

Efektiv: zdržno.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni dip.-om k zlati
kolajni.

Povzroča voljo do jedi,
okrepča živce, poboljša kri
in je rekonvalescentom
in malokrvnim zelo pri-
poročeno od zdravniških
avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 6000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj

TRST-Barkovlje.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah v mm
24	9 zveč.	738.9	- 7.7	sl. jvzh.	pol. obl.	
25	7. zjutr.	38.2	- 7.0	sr. jvzh.	oblačno	0.0
	2. pop	37.9	- 5.1	p.m. svzh.		
Srednja včerašnja temp. - 8.5°, norm. - 0.7°.						

Zahvala.

553

Za vse dokaze iskrenega sočutja
povodom smrti ljubljene strica in
brata, gospoda

Egidija Bončar-Ja

posesnika, pač. mojstra in gostilničarja

izrekam tem potom vsem prijateljem
in znancem najtoplejšo zahvalo.

Posebe se še zahvaljujem prečast.
šempeterski duhovščini, slavni pekov-
ski zadrugi, slav. pevskemu društvu
„Ljubljanski Zvon“, vsem številnim
darovalcem krasnih vencev, vsem os-
talim številnim udeležnikom pogreba,
vsem znancem in prijateljem in sploh
vsem, ki so kakorkoli izkazali poslednjo
čast nepozabnemu pokojniku in nas
preostale tolažili ob težki izgubi.

Ljubljana, 24. februarja 1909.

Anton Bončar.

Ugodna
prilika!

Havličkovo platno

1 kos 15 m
dolž. 82 cm
šir. 24 cm

K 10.30

K 13.20

V. J. Havliček a. brat

Podbrežje

Priloge: 1. kose platna 15 m dolž. 82 cm šir. 24 cm. 2. kose platna 15 m dolž. 82 cm šir. 24 cm. 3. kose platna 15 m dolž. 82 cm šir. 24 cm. 4. kose platna 15 m dolž. 82 cm šir. 24 cm. 5. kose platna 15 m dolž. 82 cm šir. 24 cm. 6. kose platna 15 m dolž. 82 cm šir. 24 cm. 7. kose platna 15 m dolž. 82 cm šir. 24 cm. 8. kose platna 15 m dolž. 82 cm šir. 24 cm. 9. kose platna 15 m dolž. 82 cm šir. 24 cm. 10. kose platna 15 m dolž. 82 cm šir. 24 cm.

Naročite
takoj!

Vsi, ki nimajo

pravega teka in trpe na neredni
prebavi, zaprtosti, gorčici, plianu, čez-
mernem tvorjenju koslin, glavobolu in
težkočah v želodcu dosežejo z uživanjem
Bradyjevih železnih kapljic
izvršne uspehe. Dobiva se v lekarnah.

C. Brady, lekarnar,

Dunaj, 1, Fleischmarkt 1/462
pošilja 6 steklenic za K 5.—, tri
dvojne steklenice za K 4.50 franko.

Ker se pogosto prodajajo ponar-
jevanja, zahtevajte vedno le pristne
Bradyjeve železne kapljice,
ki imajo na zunanem ovitku in navodilu
rozen Marijine podobe s cerkvijo kot
varstveno znamko tudi podpis

2745 6-3

C. Brady

556 1—1

Razglas.

O imovini gg Franceta Štiglic in Stankota Šmit, trgovcev v Radovljici se je razglasil
dne 18. februarja 1909 konkurz.

Konkurzni komisar: c. kr. sodnik Hugo Luschin v Radovljici.

Začasni upravnik mase: gospod dr. Janko Vilfan, odvetnik v Radovljici.

Volilni narok dne 2. marca 1909 dopoldne ob 10. uri, pri tej sodnji v izbi
št. 26 pred konkurznim komisarjem.

Zglasilni rok do 9. aprila 1909.

Narok za likvidovanje in poravnavo dne 23. aprila 1909 dopoldne ob 10 uri
pri tej sodnji v izbi št. 26, pred konkurznim komisarjem.

C. kr. okrajna sodnija v Radovljici

dne 22. svečana 1909.

Javna zahvala

vzajemni zavarovalnici za življenje „Janus“ na Dunaju
podružnica v Gradcu, Janushof.

Imenom gospe Marije Strnad, matere umrlega gospoda Josipa Strnada,
ki je bil pri Vas zavarovan, se zahvaljujem za tako naglo rešitev. Včeraj se je svota že
izplačala. Veseli me to tem bolj, ker sem tudi jaz zavarovan pri „Janus“-u.

V Idriji, dne 28. januarja 1909.

Fran Oswald s. r.

c. kr. katehet.

559 1—1

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Išče se izur'ena

5.0 2 1

šivilja

Poljanski nasip 14:

M. Rihar.

Kupim dobre ohranjeni
!! PIANINO !!

Ponudbe sprejema iz prijaznosti uprava
našega lista pod šifro A. S. 100. 512 2—1

:: Kupim v bližini Ljubljane ::

prilčno hišico vrtom

Naslov pove uprava „Slovenca“. 547 3—1

V Hrastju pri Šmartnem ob ordotni okr. cesti
se proda dne 7. marca na prostov. dražbi

hiša s kovačijo

h. št. 13. Hiša je v dobrem stanju, poleg hiše vrt,
zemljišče in pašnik. Več o tej prodaji pove čevljarški
moj. g. Ig. Učakar, na Selu št. 15. 541 3—1

Apno

najboljše kako-
vosti priporoča
Ivan Sulčič
posesnik apnenic,
Zidani most.
562 2—1

Krasno posestvo

z mlinom je na prodaj blizu
Ljubljane ob Kamniški Bistrici.
Vsa uprava, park, ribištvo,
vodna m.č. Natančneje uprava „Slo-
venca“. 558 10—1

Les

iz parcele št. 886
na Golinu, obse-
2727 m², se bo dne
17. marca 1909 v
Šmartnu na Dholici
(Koroško) prodal.

Najnižja cena 8 K za m³ stoji-
čega lesa. — Natančnejša pojasnila
ustmeno ali pismeno daje župnijski urad
Šmartin na Dholici, P. Poreče ob jezazu.
557 3—1

Išče se

560 3—1

pisarniška moč
za „Slov. Filharmonijo“.

Pisarniškega posla, korespondence, opra-
vil itd. je vsak dan povprečno po dve uri.
Natančnejša pojasnila daje koncertni vodja
M. Hubad Plača po dogovoru. Pismene
ponudbe na odbor „Slovenske Filharmoni-
je“ do konca februarja.

S 4/a

5.